

aluminij

Glasilo delovne organizacije Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

Izparilniki

V teku je projekt za izgradnjo in vzpostavitev proizvodnje izparilnikov. Izparilniki, ki jih bomo izdelovali v tem obratu so namenjeni za vgradnjo v hladilnike in zamrzovalne omare. Sedaj izparilnike za celotno jugoslovansko hladilniško industrijo uvažamo.

Obrat za proizvodnjo izparilnikov bo imel proizvodno kapaciteto 1600 ton na leto. Lokacija obrata pa bo nova hala, prizidana k novi livarni.

Še nekaj besed o opremi in tehnologiji. Opremo za samo linijo, ki se imenuje Expandal, bo dobavila francoska firma Forges de Crans, ravno tako pa smo od te firme kupili tehnologijo. Ostala oprema, ki je izven same linije, pa bo večinoma izdelana v Jugoslaviji. Bolj zanimivo bo verjetno povedati v kakšni fazi je ta projekt in kdaj predvidevamo začetek proizvodnje. Do sedaj so bila opravljena že skoraj vsa pripravljala dela od razvojnega elaborata, investicijskega elaborata, registracija licenčne pogodbe, podpis pogodb za tujo opremo in tehnologijo, najet je bil francoski kredit za opremo in vsa ostala dela v zvezi s pridobivanjem najrazličnejših dovoljenj.

Izdelani so projekti za halo in plinsko postajo, te dni pa smo podpisali pogodbo za izdelavo projektov, ki obravna-

Izparilniki

(Nadaljevanje s 1. strani)

vajo tehnološki del proizvodnje in bodo gotovi do konca junija.

V mesecu maju bomo tudi izbrali gradbenega izvajalca in pričeli z izgradnjo hale in plinske postaje.

Glede na težave okrog uvoza bomo opremo za linijo Expandal uvozili šele v mesecu oktobru, takrat predvidevamo tudi začetek montaže.

Od domače opreme so najvažnejši stroji že naročeni in so v izdelavi. Litostroj dela 630 tonsko stiskalnico, dobavni rok je december 1981. Mostovna dela mostni žerjav nosilnosti 5 ton, ki bo montiran v halo do 15. 1. 1982. Naročene so tudi 4 giljotinske škarje pri »Jelšingradu«. Ene škarje so že prispele in so v skladišču.

Razen teh glavnih strojev pa bo potrebno nabaviti še vso transportno in skladiščno opremo. Odprto je tudi vprašanje okrog opreme za laboratorij.

Nerešenih je še tudi nekaj problemov okrog tako imenovanega sitotiska.

Zagon in poizkusno proizvodnjo smo planirali za prve mesece leta 1982.

Trenutno znaša zamuda proti terminskemu planu, ki smo si ga postavili v investicijskem programu nekaj več kot mesec dni, to pa predvsem zaradi podatkov, ki smo jih precej pozno dobili od francoskega partnerja. Razen teh pa se tudi domače projektantske organizacije ne držijo dogovorjenih rokov, nazadnje pa predstavljajo zamudo tudi vsa administrativna pota, ki jih je bilo treba opraviti, da smo dobili večino dovoljenj.

Ob koncu lahko rečemo, da pričakujemo začetek redne proizvodnje v sredini leta 1982.

Branko HOLC

Prehitevanje

Kako smo gospodarili v TOZD LLBK Trbovlje v I. tromesečju

Delavci TOZD Livarne lahkih barvnih kovin Trbovlje, smo na zboru, dne 29. 4. 1981, obravnavali rezultate poslovanja v prvem tromesečju letošnjega leta. Na podlagi sporočil in izkazanega finančnega rezultata, smo sprejeli sklep o razdelitvi dohodka in čistega dohodka.

Pred podrobnejšim prikazom dela in rezultatov dela v letošnjih treh mesecih bi osvetlila uspehe gospodarjenja v letu 1980.

Poslovanje v letu 1980 je sicer bilo uspešno zaključeno, vendar pa so bile z rezultati lanskoletnega dela pokrite tekoče obveznosti, oblikovan je bil rezervni sklad, manjši znesek pa je ostal tudi za vnos v poslovni sklad. S tem, čeprav minimalnim pozitivnim poslovnim rezultatom, je livarna prvič odkar obstaja, zaključila poslovanje enega leta pozitivno. Nedvomno smo v primerjavi s preteklimi leti dosegli velik napredek: Z vidika krepitve poslovne sposobnosti je bil izkazan rezultat razmeroma skromen. Vendar pa lahko trdimo, da je ta rezultat predstavljal solidnejšo osnovo za nadaljnje delo ter dal delavcem livarne elan za realizacijo precej ambiciozno zastavljenega gospodarskega načrta za leto 1981.

O problematiki poslovanja v letu 1980 so bile izdelane podrobne analize. Te so pokazale, da sicer še obstajajo notranje slabosti in pa tudi rezerve, vendar pa so bili v poslovanju v letu 1980 v veliki meri prisotni vplivi, zoper katere je bil kolektiv praktično nemočen. Ti vplivi so se odražali predvsem v precejšnjem zvišanju vseh vrst poslov-

nih stroškov, ki jih razen za livarske zlitine ni bilo mogoče prenesti v povišane prodajne cene. Analize so pokazale tudi, da delavci v livarni pridobivamo dohodek v bistveno drugačnih, težjih pogojih, kot pa delavci v ostalih temeljnih organizacijah v delovni organizaciji TGA. Spričo tega spoznanja je celotna poslovna in socialna problematika obravnavala v krogu strokovnih delavcev DO TGA in samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacijah. Po temeljiti proučitvi razmer v LLBK, je bila naši TOZD s strani delovne organizacije nudena pomoč v obliki kratkoročnih ukrepov, obenem pa je bil izdelan skupen koncept za izdelavo osnov, ki naj bi služile za vključevanje LLBK v prihodkovni krog v DO TGA.

Celotno problematiko smo obravnavali na skupnem sestanku v mesecu januarju v Trbovljah. Na sestanku so se zbrali predstavniki strokovnih vodstev, samoupravnih organov in DPO iz vseh TOZD. Skupen zaključek obravnave je bil, da bodo predstavniki, zbrani na tem razgovoru, podprli čim popolnejše vključevanje temeljno organizacijo LLBK v poslovni in socialni organizem DO TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

Delavci TOZD Livarne Trbovlje smo se obvezali, da bomo izdelali program ukrepov, ki bodo še naprej zboljševali notranje poslovanje in da bomo storili vse, da bo gospodarski načrt za leto 1981 dosežen in presežen.

Positiven rezultat poslovanja v letu 1980, konkretno izkazana pomoč DO, zasnova za nadaljnje integriranje v prihodkovni krog

ter močna zavest, da si svojo prihodnost ustvarjamo sami s svojim delom, vse to nas v livarni motivira za intenzivno delo v prvih treh mesecih letošnjega leta. Rezultati teh prizadevanj so razvidni v periodičnem obračunu za prvo tromesečje 1981.

Glavne ugotovitve so naslednje:

V livarni je bilo odlihtih 399 t izdelkov, kar je za dvajset procentov nad plansko količino in za 32 procentov več, kot smo odšli v istem obdobju lani. Od te kolgčine smo prodali 368 ton izdelkov, to pa je za 36 % več, kot v prvem tromesečju 1980. Fakturirane realizacije (kar pa ni celotno finančno izkazan celotni prihodek) je bilo za 26 % več, kot je bilo predvideno po planu, oz. za 72 % več, kot je bilo realizirano v istem obdobju preteklega leta.

Pomemben napredek smo dosegli na področju kvalitete proizvodov. V procesu proizvodnje smo stopnjo izmeta od lanskoletnih 5 % znižali na 3 %, stopnjo reklamacij izdelkov pa smo znižali iz 4 % na 3 %. Očitno je, da se stopnja kvalitete počasi, vendar vztrajno dviga in se približuje stopnji drugim, starejšim utečnim tovrstnim livarnam.

LLBK je v prvem tromesečju letošnjega leta plan preseгла po količini in po dinarskih vrednostih. Izjema je le izvoz, ki je bil vrednostno 18 % večji kot v istem obdobju lani, vendar pa za 35 % manjši, kot smo načrtovali.

Plana izvoza nismo dosegli predvsem zato, ker izvozne cene ne pokrivajo hitro naraščajočih poslovnih stroškov.

Kdo je kriv — in zakaj?

O sestavljeni organizaciji združenega dela UNIAL je bilo že mnogo povedanega, napisanega in izrečenega, pa kljub vsemu še mnogi naši delavci niso dovolj seznanjeni o delovanju SOZD UNIAL, mnogokrat tudi na račun slabega obveščanja tistih članov DS UNIAL, ki bi morali imeti mnogo več kontaktov z bazo iz katere izhajajo. Tudi informiranje prek našega glasila je zelo skromno.

Ko smo se pred šestimi leti odločili, da se združimo v sestavljeno organizacijo združenega dela UNIAL, smo se za to odločali povsem zavestno in trdno prepričani, da se naj naša združitev obrestuje predvsem v smeri take poslovne politike, ki bi naj zagotovila mnogo hitrejši in uspešnejši razvoj obeh delovnih organizacij TGA Kidričevo in IMPOL Slovenska Bistrica. Cilji in želje so eno, dejansko delo in izvrševanje zadanih nalog pa drugo, zato ni čudno, če zaposleni nismo informirani o raznih aktivnostih (ali neaktivnostih) v

okviru SOZD UNIAL, kar je razumljivo za naše akcije škodljivo. Zakaj torej gre?

V tretji številki glasila delovne organizacije IMPOL sem namreč prebral sestavek pod naslovom »KDO JE KRIV«? in menim, da o tem problemu morajo izvedeti tudi delavci v TGA prek našega internega glasila. Pisec sestavka tovariš Lado Steinbacher v svojem sestavku namreč govori o težavah pri pripravi planskih dokumentov v SOZD UNIAL, pa je zato to področje še kako zanimivo, čeprav bo o tem poročal kaj več v 4. številki METALURGA in se bomo s tem seznanili takrat tudi pri nas. Če samo le mimogrede omenim to, kar vemo že vsi, da se trudimo, da bi tako mi v TGA kot naši sotovariši iz DO IMPOL — seveda v okviru SOZD UNIAL — dobivali skupno glasilo, ki bi tako najbolj uspešno informirali vse.

Upajmo pa, da bo morda vsaj v času, ko boste brali ta sestavek zadeva okrog teh planskih

dokumentov nekoliko jasnejša ter tudi bolj ohrabrujoča glede na nadaljnje postavljene naloge, ki so pred nami. Zato seveda nikakor ne bi smelo prihajati do zaostrenih odnosov med strokovnimi delavci, ki so odgovorni na obeh straneh za izvršitev te naloge, saj so naši skupni interesi v današnjih pogojih gospodarjenja v tem, da poslujemo čim uspešneje in čim bolj rentabilno, saj bomo le z združenimi močmi brez dvoma kos težkim nalogam in času, pred katerim smo. Delavci v obeh delovnih organizacijah z optimizmom gledajo na naše strokovne službe, ki so odgovorni nosilci za izdelavo oziroma pripravo takih dokumentov, ki bodo v naši prihodnosti tudi obetajoči in kar je najbolj pomembno z našim skupnim delom tudi izvedljivi. Lahko trdim, da je med mnogimi našimi delavci še določen dvom o uspešnosti delovanja SOZD UNIAL, ker kot mnogi trdijo, razprtije in nesoglasja ter mnoga nepotrebna trenja znotraj SOZD UNIAL ne vodijo prav nikamor, dobri odnosi pa so tisti osnovni garant med TGA — IMPOL — UNIAL, ki bi nas naj spodbujali k naši večji aktivnosti v vseh smereh gospodarjenja in tudi na področju delovnih družbenopolitičnih organizacij, katerih odgovornost pri vsem tem ni majhna, ampak zahtevna ter odgovorna in s sprejemljivimi ukrepi tudi obvezna za vse, da delamo tako kot smo se pred šestimi leti odločili, ko smo se združili v SOZD UNIAL.

Če bomo našli tudi pravo in ustrezno formulo, kako priti do konca tistemu, čemur radi pravimo »če« — »zakaj« — in »kdo« ter »kaj« (ali bolje naši resnični odgovornosti slehernega posameznika), potem smo morda le že našli sami sebe, in da bodo tisti, ki bi radi še kalili že tako majave medsebojne odnose, sprevideli, da tu ne bo uspeha in da je njihovo mesto in delo na drugem mestu, ki vodi v skupno in bolj plodno problematiko obeh delovnih organizacij v SOZD UNIAL tako v proizvodnih kot tudi v družbenopolitičnih dogodkih in problemih ter uspehih.

Pa se vsaj malce, za bralce Aluminija, ki te problematike niso poznali (ali še je vedno ne poznajo) za kaj sploh gre pri pripravah planskih dokumentov tako za leto 1981 kot seveda za plansko obdobje 1981—1985, vrnimo k sestavku. Tov. Steinbacher ugotavlja, da čas v katerem živimo, oblikuje probleme in težave v gospodarstvu in seveda zato tudi boj za reševanje teh problemov. Popolnoma pravilna je njegova trditev, ko v nadaljevanju meni, da bi takšne težave lahko bolj uspešno in organizirano premagovali s skupnimi močmi, pa je zato pred šestimi leti prišlo do tega, da so se zaposleni v TGA in IMPOLU odločili za združitev v sestavljeno organizacijo združenega dela UNIAL, katere poslovna politika bi razumljivo naj zagotovila hitrejši razvoj obeh delovnih orga-

nizacij in s tem tudi dolgoročno socialno in ekonomsko varnost zaposlenih v obeh delovnih organizacijah. Vsi dobro vemo, da smo na naših DS potrdili tudi program aktivnosti za čas januar—marec 1981 in s tem želeli, da bi se celotna zadeva okrog izdelave osnutka oz. predloga plana SOZD UNIAL čimhitreje stekla v pozitivni in ugodni smeri za obe DO — glede na izdelavo plana SOZD UNIAL. Žal pa smo morali ugotoviti, da vse ni teklo po načrtani poti, ker pač medsebojni odnosi med posameznimi strokovnimi delavci, ki morajo predlagati odločitve poslovne politike niso bili na mestu in so se toliko porušili, da so bili potrebni tudi drugi ukrepi, kot na primer poročilo osnovne organizacije Zveze komunistov delovne skupnosti UNIAL o motnjah pri pripravi planskih dokumentov o katerih so se seznanili tudi člani OO ZK v obeh DO, oziroma vsi zaposleni v TGA in IMPOLU.

Žal nekateri še ne morejo dojeti tega, da so nekdanji takomenovani »zlati časi« za nami, in da je v našem bodočem delu odvisno predvsem vse od nas samih in naše obnašanje do dela in discipline ter odgovornosti, če seveda pustimo ob strani tiste zadeve na katere naš delavec-proizvajalec nima nobenega vpliva in zato tudi mnogokrat pač ni kriv za stanje, ki ni kaj prida obetajoče, vendar pa seveda tudi ne obupajoče.

Če ob koncu le analiziramo naše dosedanje delo tudi na področju planiranja smo lahko bili zadovoljni, če pa mnogokrat ni bilo tako, kot si želimo in kot bi naj bilo, pa moramo razumeti, da so tu vmes bile večkrat tudi objektivne razmere, katerim nismo bili kos. Tako se godi tudi drugje in ne le pri nas. Težko je iskati krivca za neko nalogo, ki ni bila opravljena v določenem času, če je za izvajanje določenih nalog potrebnih več strokovnih služb, ki pa morajo zaradi kontinuiranega dela delati skupaj in z vso odgovornostjo ter medsebojno pomočjo in tudi razumevajoč nekatere nepredvidene ovire, ki bi se morale reševati samo in edino s skupno aktivnostjo in pomočjo. Težko je namreč govoriti o nečem za kar ni tudi prave osnove za pripravo in, če se še vmes pojavljajo tudi zunanji vplivi, ki pač tako mnogokrat onemogočajo večjo efikasnost pri določenih nalogah tako v delovni organizaciji, kot tudi izven nje. Glede na vse dosedanje dosežke iz vseh preteklih let (čeprav seveda v drugačnih pogojih gospodarjenja), pa smo lahko tudi tokrat prepričani, da bomo težave prebrodili, da pa je osnovni faktor odprava kakršnegakoli nezaupanja ali pa zlonamernega podtikovanja od katerekoli strani. Težave in prisotni problemi pa nam naj bodo le naloga za večje skupno prizadevanje na vseh področjih naše dela in tudi planiranja.

France MEŠKO

Finančni rezultat poslovanja za tri mesece letos je zelo ugoden. To je razvidno iz naslednjih podatkov:

Celotni prihodek po plačani realizaciji je bil dosežen v višini 49.155.000 din, kar je 30 % od letnega plana ali 80 % več, kot smo ustvarili v istem obdobju lani.

Dohodek je ustvarjen v višini 7.380.000 din, kar predstavlja 37 %-ni delež letnega plana. V primerjavi s istim obdobjem preteklega leta pa je višji za 242 %.

Čisti dohodek je izkazan v vrednosti 4.550.000 din, ali 40 % od letnega plana. Tudi čisti dohodek je za 274 % višji, kot v istem obdobju 1980.

Izkazani dohodek in čisti dohodek sta omogočila pokritje vseh zakonskih in pogodbenih obveznosti, pokritje izplačila osebnih dohodkov, oblikovana so bila sredstva sklada skupne porabe — stanovanjski del in sredstva sklada skupne porabe — splošni del. Prav tako smo oblikovali tudi sredstva za zakonsko predpisan rezervni sklad. Najbolj pomembno pa je to, da nam je višina čistega dohodka omogočila oblikovanje sredstev v znesku 5.197.000 din, ki smo jih vnesli v poslovni sklad.

Delavci se zavedamo, da moramo še naprej vsestransko krepiti poslovno sposobnost naše temeljne organizacije, zato smo na zboru delavcev sprejeli predlagano razdelitev dohodka. Mislim, da je to dokaz samoupravne, družbenopolitične in poslovne zrelosti kolektiva, ki se zaveda, da je bodočnost odvisna od učinkovitega samoupravljanja in smotrnega gospodarjenja z družbenimi sredstvi.

Pri obravnavanju obračuna za prvo tromesečje letos, je bila podana tudi ocena ter prognoza za delo v naslednjih devetih mesecih letošnjega leta.

V naslednjih mesecih, do septembra 1981, lahko nastopijo določene težave v poslovanju. Ta ocena je pogojena s tem, da nekateri kupci naših izdelkov zmanjšujejo obseg svojih naročil, kar je posledica določenih težav na jugoslovanskem tržišču. Imamo pa tudi kupce, ki svoje potrebe oz. naročila po naših izdelkih povečujejo. V preteklih mesecih smo pridobili nekaj novih kupcev z novimi odlikami. Ta nov asortima izdelkov bomo v naslednjem obdobju vključili v normalen proizvodni proces. Stanje naročil je, gledano v celoti ugodno, ker nova naročila presegajo zmanjšanje naročil — po količini in vrednosti. Očitno je, da je LLBK Trbovlje za leto 1981 preskrbljena z naročili. Obenem pa bomo morali prestrukturirati proizvodnjo, kar bo povzročilo prehodne, uvajalne težave. Posledica tega bi lahko bilo zmanjšanje obsega poslovanja v sredini letošnjega leta. Ob tej oceni je upoštevan tudi vpliv rednih letnih dopustov v juliju in avgustu letos.

Ob vsem tem, lahko zaključimo, da verjetno v drugem in tretjem tromesečju letos, ne bomo mogli doseči tako ugodnega rezultata, kot smo ga sedaj. Obstajajo pa realne možnosti, da bomo morebitne manjše primanjkljaje v sredini leti, nadoknadjemo v zadnjem tromesečju in dosežemo dober poslovni rezultat za leto 1981.

Rezultati poslovanja za prvo tromesečje letos, poslovne možnosti za naprej in prizadevanja delavcev TOZD LLBK, služijo za samoupravno in družbenopolitično oz. poslovno zrelost, kar je osnova za nadaljnje vraščanje TOZD LLBK za celotno DO TGA, ki je jamstvo za nadaljnji poslovni in socialni razvoj vseh zaposlenih.

Viktorija PETAUER

Dragi Tito, živiš v nas in z nami!

Leto dni je minilo, odkar te, ljubljeni maršal, ni več med nami. Leto dni je minilo, odkar so srca vseh državljanov Jugoslavije zastala v neizmerni bolečini ob vesti, da tvoje neizmerno plemenito in nesebično srce ne bije več.

Dragi maršal, državljan sveta, mirno počivaj med tisočermi cveticami, počivaj pod belo marmorno ploščo. Dragi Tito, vedi, da tvoja Jugoslavija živi, dela in hodi dalje po poti, ki si jo utrl in utiral vse svoje plodno življenje. Veš, ne bomo skrenili s te tvoje poti! Ne bomo, tako smo ti obljubili, pred enim letom. Ne bomo se izneverili tistemu, za kar si se ti bojeval vse življenje, ko si nam vsem hotel in uspel omogočiti, da živimo tako lepo, svobodno, enakopravno, združeni v federativno državo. Vsemu svetu hočemo povedati, da nas je malo, da pa smo močni, enotni, trdno odločeni stopati z roko v roki po tvoji poti, in da ne bomo dovolili, da bi se med nas kdo vmešaval.

Tudi oči vsega sveta so uprte v nas, ki z žalostjo v srcu, ker te ni več, jekleno trdno in s ponosom, ker si nas ljubil, nas učil in vodil, stopamo po TVOJI POTI v lepšo prihodnost.

Dragi Tito, danes ni Jugoslavana, ki ne bi mislil nate, ki se ne bi spomnil bolečin in solza, ob vesti, da si izgubil edino bitko — bitko z življenjem. Komaj leto dni je od tega. Leto dni, odkar te fizično ni več pri nas, a vedi ti in vedo naj vsi, da živiš v nas in z nami!

Viktorija PETAUER

Poročilo predsednika o delu mladine

Koordinacijski svet ZSMS TGA »Boris Kidrič« Kidričevo je imel v petek, 8. maja 1981, volilno konferenco, na kateri so razpravljali o delu mladine v dosežnem obdobju, o programu dela za leto 1981.

Izvolili pa so tudi novo vodstvo KS ZSMS TGA, in sicer:

Za predsednika Janković Milisava iz TOZD Glinica

Za namestnika predsednika Kiseljak Janeza iz Proizvodnje aluminija

Za tajnico Leskovar Dragico iz DSSS

Za blagajničarko pa Fuks Marijo iz DSSS.

Da bi bili delavci naše delovne organizacije bolj seznanjeni s problemi mladih in načrti za leto 1981 vas seznanjamo s poročilom predsednika in programom dela za leto 1981.

V tem poročilu bi želela navesti le nekaj razmišljanj o delu mladine v TGA.

Že nekaj let se vnaša delovni organizaciji dogaja, da je v ZSMS aktivna le peščica ljudi, ki dokaj neorganizirano izvajajo posamezne akcije. Te akcije so bolj ali manj uspešne, vendar ne morejo in ne smejo predstavljati celotnega delovanja mladinske organizacije v TGA. Lepo je sicer, da mladina pomaga pri organiziranju referendumov, ko krasi dvorane in lepi plakate. Lepo je tudi, da sodeluje pri pripravi proslav ob

praznikih, toda vse to je delček njene aktivnosti. S tako dejavnostjo mladinska organizacija ne more vzgajati mladih za vstop v ZK, kar je pravzaprav ena od njenih osnovnih nalog. Prav zato se tudi dogaja, da sprejemamo v članstvo ZK take ljudi, ki med komuniste sploh ne sodijo.

ZSMS je ena od družbenopolitičnih organizacij, ki bi v TGA morala imeti bistveno drugačno vlogo, kot jo ima sedaj. Njena stališča bi se morala slišati vedno in povsod. Dogaja pa se prav nasprotno. Mladina zaradi nepovezanosti nima svojih enotnih stališč in zato tudi ne nastopa z njimina raznih sestankih in razgovorih. Stališča, ki se na sestankih slišijo s strani mladincev, so stališča posameznikov in ne organizacije.

Ob vsem tem pa seveda ne gre zanemarjati akcij, ki so bile izvedene, pa čeprav so jih izvajali le posamezniki. Nekaj mladincev pa je le vlagalo svoj trud v neko delo in marsikaj je eden delal namesto drugih. Prav tako pa ne smemo pozabiti, da so mladinci sami in prav tako so to funkcije v drugih družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih ter kot delegati oz. člani tud v njih sodelovali.

Ugotavljamo, da mladinska organizacija v TGA ne dela tako, kot bi morala. Ta ugotovitev pa ni nova. To smo ugotavljali že

mladinci sami in prav tako so to ugotavljale tudi ostale družbenopolitične organizacije, predvsem ZK.

Velikokrat smo že iskali vzroke za tako stanje. Zaključki teh iskanj so bili več ali manj vedno enaki. Za temeljne organizacije je vedno veljalo, da imajo mladinci izmensko delo in jih je zaradi tega težko pridobiti za delo v mladinski organizaciji. Prav tako smo ugotavljali, da imamo po TOZD izredno nizko izobrazbeno strukturo, ki vpliva na neaktivnost mladih. Omenjali smo tudi polproletariat in da marsikdo že v tovarni misli na zemljo in na to, kaj bo delal doma.

O neaktivnosti mladih prav tako govorimo v DSSS, kjer pa je situacija glede na izmene in izobrazbo popolnoma drugačna, iz tega sledi, da izobrazba in delo v izmeni nista vzrok za neaktivnost mladih. Podobno je s polproletariatom. Vzroki so torej drugje. Potrebno jih je najti in rešiti.

Zelo radi rečemo, da je nezainteresiranost mladih tisto, ki hromi delo mladinske organizacije. Mladinci pa ne morejo biti nezainteresirani. Povsod po svetu imajo mladi svoje interese in tako je tudi v TGA. Te interese je treba samo poiskati in jih primerno oblikovati v program dela.

Nekaj poizkusov, da bi mladinci z osebnim izjavljanjem pove-

dali ali so pripravljeni sodelovati pri delu mladinske organizacije, je padlo v vodo. Skoraj nihče ni pokazal te pripravljenosti. Takšen rezultat je do neke mere razumljiv, saj brez zanimivega privlačnega in konkretnega programa dela ni mogoče pritegniti k sodelovanju večjega števila mladih delavcev. Mladincev ne bi smel čutiti, da nekaj mora narediti zaradi tega, ker je pač član ZSMS, temveč bi se moral zavedati, da je vse kar dela, njemu v korist in nenazadnje tudi v veselje. Delo v ZSMS bi ga moralo privlačevati. Seveda pa je za tako delo potrebna tudi velika mera odgovornosti.

Na slabo delo mladine pa brez dvoma vpliva tudi nepovezanost ZSMS z ostalimi DPO oziroma premala skrb partije in sindikata za delo z mladimi. ZK predvsem pa sindikat sta tudi odgovorna za delo z mladimi in ne bi jim smelo biti vseeno, kako je z mladinsko organizacijo.

Na sejah in sestankih velikokrat rečemo, preden odločamo o neki stvari, da bomo počakali na mnenje DPO. Pri tem na mnenje mladine ne čakamo, kar pomeni, da je vsako mnenje DPO, nepopolno. Zgodi se tudi, da neka OO ZSMS v TOZD enostavno razpade. Nekaj takega nikogar ne bode v oči. Navadno sekretar

ZK in predsednik sindikata še vesta ne, da se je to zgodilo. Vprašujem se, kaj bi se zgodilo, če bi razpadla naprimer OO ZKS ali OO sindikata.

Mladino v TGA je treba zainteresirati. Interesi mladih pa se delijo na dva dela. V okviru delovne organizacije so interesi drugačni kot izven DO, Krajevne skupnosti ali drugje. Seveda ZSMS TGA ne more ali pa zelo težko sledi tem interesom izven ograje. Prvenstvena naloga torej je, da rešujemo interese znotraj DO. Problemi in interesi mladih v TGA pa se bistveno ne razlikujejo od problemov ostalih zaposlenih. Iz tega sledi, da je nujno take probleme reševati z ostalimi DPO. Le tiste probleme, ki so samo mladinski, mora reševati ZSMS sama.

Program dela za leto 1981

1. Vspodbudili bomo aktivnost OO ZSMS po TOZD. Njihovo delovanje mora postati odraz dela vsega ali vsaj večine članstva, ne samo vodstev. Kritično je potrebno oceniti vodstva OO ZSMS po TOZD in jih tudi zamenjati v kolikor nosijo krivdo za neaktivnost OO (delovni sestanki po TOZD, oz. OO).

2. Potrebna je ugotovitev številčnega stanja mladincev in tudi zastopanosti mladih v organih upravljanja v TOZD, DSSS, oz. TGA (ker bomo na ta način lahko lažje uveljavljali svoje interese le z vključevanjem v delegatski sistem, torej v samoupravne organe).

3. Narediti moramo večje neposredne stike z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in subjekti v TOZD. Prvotno mislim z OO ZK, sindikati, poslovnim in drugimi vodilnimi organi. Zlasti sindikatom si bomo prizadevali za izboljšanje položaja delavcev (pogojev dela, zaščite, izdelave pravilnika za nagrajevanje pri delu, dosledno izvajanje ZZZ, za razvoj dohodkovnih odnosov, da se več cen in vrednoti proizvodno delo, položaju delavk idr.) To se pravi, da se je potrebno vključevati v enotno fronto socialističnih sil, v boj za lepšo prihodnost. Tudi razširiti stike z drugimi OO mladih v drugih delovnih organizacijah.

4. Naloga pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije potrebujejo polno mobilnost organov in organizacij mladine. Mladi delavci morajo biti pobudniki in izvajalci gospodarske stabilizacije in mora postati stalna naloga mladih. (Povečanje produktivnosti dela, zmanjšanje stroškov, varčevanje na vseh področjih). Akcijo voditi skupaj z ZK in sindikatom.

5. Pravočasno in redno analizirati rezultate poslovanja (po kvartalnih) v TOZD, TGA. Zagotoviti tudi, da mladi sodelujejo aktivno v spremembah in dopolnitvah vseh pravilnikov, statutov in aneksov. Hkrati vplivati na problematiko zaposlovanja, stanovanja in izobraževanja mladih v skladu z resolucijo in politiko gospodarske stabilizacije.

6. Vedno idejno politično usposabljanje mlade za delo na novih funkcijah in odgovornosti v razvoju naše družbe. Potrebno je mar-

Mladinska organizacija v TGA je nujno potrebna reorganizacije. Novo predsedstvo bo moralo v svojem nadaljnjem delu predvsem zagotoviti ustrezen položaj mladine v TGA in sodelovanje z ostalimi DPO. V TGA se bo moralo ustvariti jedro, okoli katerega bi se odvijala celotna dejavnost mladine. To jedro bi naj predstavljali zares dobri, delovni in aktivni mladinci, ki bi s svojim zgledom pritegnili k delu še druge. Predvsem pa bi si morali zagotoviti zaupanje.

Novo vodstvo čaka torej še veliko dela, ki bo uspešno le, če bo večje število mladih vključeno v aktivnost ZSMS in če bodo pri delu mladine sodelovale in pomagale tudi ostale DPO, samoupravni organi in vodstvo TOZD in DO.

ksistično izobraževati in politično usposabljanje mlade.

— idejno politično pomeni, da se mladi usposabljujejo v boju proti vseh oblikah antisocialističnih in antisamoupravnih tendenc in iniciatorja takšnih tendenc, marksistično izobraževanje pomeni, da mladi bolj spoznajo vprašanja iz našega družbenoekonomskega in političnega razvoja, samoupravljanja, kolektivnega dela in podobno. Zato bomo organizirali skupno oz. na nivoju TGA predavanja za mladino kot eden od načina izobraževanja in usposabljanja celotnega članstva. (Lahko vsak mladinec — delavec uporablja knjige in bere literaturo iz tovarniške knjižnice).

7. Po možnosti bomo organizirali delovno akcijo na nivoju DO ali po TOZD. Iz vsake OO bomo evidentirali brigadirje, ki se bodo udeležili na republiških in zveznih delovnih akcijah, ker moramo razvijati tradicijo MDB in krepiti bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti.

8. Moramo vplivati na večjo usmeritev na animaciji revolucionarnih in delovnih tradicijah in jih seveda ohraniti in med mladino poglobljati. Sodelovali bomo na osrednjih manifestacijah, zgodovinskega in delovnega srečanja.

- 40. obletnica revolucije
- dan borca
- dan vstaje
- po partizanskih poteh
- obisk partizanskih grobov
- spomini na revolucionarje
- dan žena
- komemoracije
- dan mladosti
- dan republike
- karavana mladih, itd.

9. Organizirali bomo in se udeležili različnih kulturnih, športnih in drugih prireditvev skupaj s člani sekcije za šport in rekreacijo in sindikatom.

10. Pomagali bomo otrokom v osnovni šoli nad katerimi imamo patronat. Sodelovali bomo tudi s Krajevno skupnostjo Kidričevo.

11. Zlasti mladinske organizacije, skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in nosilci SLO se morajo vključiti v sistem TOZD, krepiti obrambno pripravljenost in družbeno samozčnost.

12. Izvajali bomo tekoče naloge. Hkrati je potrebno zagoto-

Sprejet je družbeni plan občine Ptuj za obdobje 1981-1985

Na seji zbora združenega dela skupščine občine Ptuj, 31. 3. 1981, je bil sprejet družbeni plan občine Ptuj za obdobje 1981—1985.

Družbeni plan občine v skladu z zakonom prikazuje celoto razvoja občine. Vsebuje osnovna razmerja v razporejanju družbenega proizvoda oziroma dohodka, bilančne izkaze, ki izhajajo iz sprejetih usmeritev in konkretnih obveznosti v dogovoru o temeljnih družbenega plana občine. V sistemskem smislu plan temelji v pretežni meri na sprejetih planskih aktih, temeljnih nosilcev planiranja.

Družbeni plan občine se je oslikoval v razmerah, ko smo v naši družbi odločneje usmerili k stabilizaciji. Zato je bistvena značilnost tega dokumenta opredelitev za uresničevanje gospodarske stabilizacije, kar se izraža s politiko in usmeritvami na področju investicijske porabe, ki bo morala temeljiti bolj kot doslej na lastnih možnostih in realni domači akumulaciji, ker bodo tuja sredstva manjša. S tem smo se zavestno odločili tudi za nižji oziroma počasnejši materialni razvoj kot smo ga dosegli v preteklem planskem obdobju. Opredelili smo se nadalje za politiko počasnejše rasti osebne, skupne in splošne porabe gleda na rast družbenega proizvoda in dosledno uveljavitev ustavnih načel delitve po delu. Močneje kot doslej se bo ptujsko gospodarstvo usmerjal v izvoz. Tem ciljem ustrezno je naravnano družbeni plan občine.

Upošteva temeljne skupne cilje in interese, ki so vsebovani v družbenih planih republike in federacije, so z družbenim planom občine določeni skupni interesi in cilji, ki jih bomo uresničevali na področju gospodarskega, socialnega in prostorskega razvoja, varnosti in skladnejšega razvoja vseh območij v občini. Smiselno so ti cilji predeljeni že v smernicah za pripravo družbenega plana občine za to srednjeročno obdobje.

Rast družbenega proizvoda bo v največji meri odvisna in pogojena z rastjo industrijske in kmetijske proizvodnje. Predvidena visoka rast izvoza je odraz zahtev po uresničitvi gospodarske stabilizacije. Gre za ambiciozne naloge na tem področju v naši občini, ki jih predvidevajo organizacije združenega dela. To tem bolj, ker se bodo neugodne tendence v mednarodnih gospodarskih odnosih izražale tudi v

viti čim boljše informiranost mladih o gospodarskih in političnih situacijah in podobno v TOZD, DO, republiki in federaciji. Dolžnost slehernega mladinceva je, da se med sabo obveščajo in informirajo. KS ZSMS TGA

tem srednjeročnem obdobju. Zato bo z ukrepi tekoče ekonomske politike treba ustvariti možnosti zato, da bi bila rast izvoza, na kateri temelji tudi naš celokupni razvoj, realizirana. Ob teh prizadevanjih je nujno, da smo si proizvod, v vsakem delu združenega dela na jasnem, da brez uresničevanja zahtevane politike izvoza ni mogoče zagotoviti obeh pomembnih nalog:

— bistveno zmanjšati primanjkljaj v plačilni bilanci in

— zagotoviti ustrezne stopnje industrijske proizvodnje.

Le če bomo realizirali predvideni izvoz bomo ustvarili možnosti za uvoz nujno potreben za predvideno rast proizvodnje in za boljšo preskrbo industrije s surovinami in reprodukcijskim materialom, nujni izvoz sodobne tehnike in tehnologije ter boljšo oskrbo domačega trga nasploh. Bilanca razpoložljivih sredstev za investicije v občini kaže sorazmerno visoko rast sredstev za investicije v tem srednjeročnem obdobju in s tem rast deleža investicij v družbenem proizvodu. Na visoko rast investicijskih sredstev vplivajo predvsem načrtovana investicija v TGA in izdatnejša vlaganja v kmetijstvu.

Opisovanje na večjo lastno akumulacijo in veliko bolj učinkovito investiranje teh krepitev kakovostnih dejavnikov gospodarstva bo počasnejši splošni rasti gospodarskih in zmanjšanju negospodarskih investicij naj bi bili med bistvenimi sestavinami politike razvoja v tem srednjeročnem obdobju.

Pri virih za naložbe v materialni proizvodnji bodo nastale precejšnje spremembe v primerjavi z dosedanjim obdobjem, zaradi vpliva investicije v TGA, kjer se računa na inozemske kredite in izdatnejša sovlaganja poslovnih partnerjev. Povečana bodo tudi vlaganja v sodobne tehnološke raziskave in urejanje prostora — opremljanje industrijskih in stanovanjskih con, v boljše prometno povezanost in gradnjo vodovodnega omrežja.

Zaposlenost in zaposlovanje je še naprej ena od pglavitnih nalog našega celotnega družbenoekonomskega razvoja, zaradi prirastka aktivnega prebivalstva, nadaljuje ga spreminjanje ekonomske strukture prebivalstva, dotoka mladih šolanjih ljudi in vračanja naših občanov z začasnega dela v tujini, bodo problemi v zvezi z zaposlovanjem še naprej močno aktualni. Toliko bolj, ker razvojne možnosti občine dopuščajo relativno zmernejšo rast zaposlenosti kot je znašala le-ta v preteklem srednjeročnem obdobju. Spremenila naj bi se tudi kvalifikacijska struktura zaposlenih v korist delavcev širokega profila. Poleg industrijske proizvodnje in kme-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Dostojno prazniku

Prvi maj je, kot vsi dobro vemo, mednarodni praznik dela, ki ga praznujejo vsi napredni narodi sveta. Se vedno pa je veliko ljudi, ki take radosti mednarodnega praznovanja ne poznajo.

Ob delavskem prazniku se vrstijo razne proslave in manifestacije ob mnogih delovnih zmagah in podobno. Novi obrati pomenijo novo zaposlitev, novo radost, nove delovne uspehe na področju našega gospodarstva. Tako kot vsepovsod v naši domovini, smo proslavili mednarodni praznik tudi krajanje krajevne skupnosti Kidričevo. Do-

bro pripravljeno in še bolj uspešno izvedeno praznovanje tega praznika v organizaciji krajevne konference SZDL je bila resnična manifestacija delavskega razreda, saj se je proslave udeležilo zares veliko število krajanov (kar je razvidno tudi iz samih posnetov s te proslave), ki so s tem dokazali svojo privrženost mednarodnemu prazniku dela in še bolj dostojno dokazali, da smo vsi trdno odločeni tudi v bodoče nadaljevati TITOVO pot. Bolečina v srcih vseh nas ob mislih na tisti želošne majske dni lanskega leta, ko smo za vedno izgubili našega največjega in najdražjega si-

na Jugoslavije, ljubljenega tovariša TITA, je bila tudi tokrat prisotna, vendar smo jo prenesli s trdno voljo, da ne bomo skrenili s TITOVE poti. Tako je med drugim poudaril tudi slavnostni govornik na prvomajski proslavi v Kidričevem, tovariš Branko TONEJC, ki je prisotnim občanom govoril o pomenu mednarodnega praznika dela, o naših doseženih uspehih ter bodočih nalogah, ki nas čakajo v bližnji prihodnosti. Sama udeležba na tej proslavi pa je tudi dokazala, da naši krajanje s svojo udeležbo znajo dokazati privrženost naši notranji in zunanji politiki in s tem še večjo podporo naše-

mu mednarodnemu ugledu v svetu.

Številni prisotni krajanje so se po slavnostnem govoru pridružili mladincem in tabornikom, ki so pripravili kresovanje na poseki, kjer bo čez leta zrastel novi dom Društva upokojencev Kidričevo. Seveda ne gre pri vsem tem prezreti tudi raznih prireditev ob tem praznovanju, saj so se mnogi prisotni pomerili v raznih panogah tovariškega športa, kot je vlečenje vrvi, metanje kamenja (namesto krogle) v daljavo, v teku in še kaj. Lahko rečemo le to, da takega prvomajskega praznovanja v Kidričevem že vrsto let ni bilo. Prav ta množična udeležba na tem praznovanju pa je dokazala, da krajanje KS Kidričevo znajo in želijo biti prisotni, če je seveda vse dobro organizirano in pozneje tudi izpeljano. Program v katerem je sodelovalo veliko število učencev osnovne šole »Boris Kidrič« Kidričevo je bil odlično pripravljen in še bolj uspešno izveden. Tu seveda mislim prav na ves potek praznovanja.

Malce je skalila prvomajsko praznovanje nesreča pri plezanju na majsko drevo, na srečo pa je pogumni plezalec dobil le nekaj odrgnin. Darilo na majskem drevesu je bilo za mnoge vabljivo, vendar nedosegljivo, kar so čutili vsi, ki so plezali ponj, eden celo zelo boleče.

Toda, če sklenem ta sestavek o prijetnem praznovanju mednarodnega praznika dela, žal ne morem mimo tega, da je bila tudi letos restavracija zaprta. Veliko je bilo takih, ki bi si po prireditvi radi malce ohladili željno grlo, ki so ga dobili ob velikem kresu! Mnenja, da je to menza TGA Kidričevo so bila povsem upravičena, vendar žal nikoli ni razumevanja tudi za take manifestacije, kot je praznovanje prvomajskega praznika. Morda bo le enkrat drugače?

France MEŠKO

(Nadaljevnije s 5. strani)

tijstva je v tem srednjeročnem obdobju prednostno mesto v razvoju namenjeno tudi drobnemu gospodarstvu.

Predvideni razvoj prednostnih področij mora v prihodnje zagotoviti kakovostno nadpovprečno rast teh področij in hitrejši razvoj celotnega gospodarstva občine. Učinki investicijskih vlaganj na teh področjih ne bodo v tem srednjem-ročnem obdobju v celoti izraženi, ker se bodo nekatere pomembnejše investicije začele izvajati šele sredi tega srednjeročnega obdobja, njih učinki pa bodo, v celoti vidni šele po letu 1985.

Razvoj na področju gospodarske in komunalne infrastrukture, družbenih dejavnosti in na nekaterih drugih pomembnejših področjih za skladen in hitrejši razvoj občine je v planu opredeljen v skladu s sprejetimi samoupravnimi sporazumi o temeljnih plana samoupravnih interesnih skupnosti oziroma v skladu z dogovorom o temeljnih družbenega plana občine za obdobje 1981—1985.

Ivana BRANIČ-KRANJČEVIČ

Pihalni orkester TGA na tekmovanju

Naš pihalni orkester je sodeloval na 6. tekmovanju pihalnih orkestrów Slovenije. Izbirno tekmovanje za prekmursko in del štajerskega področja je bilo 27. aprila 1981 v Lendavi. Tekmovanje organizira vsaka štiri leta Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Predhodnih tekmovanj smo se, razen enega, vselej udeležili. Praksa je, da je tekmovanje vsako leto v drugem kraju. V Lendavi se je sestalo 7 pihalnih orkestrów treh jakostnih skupin. Vsak orkester je odigral tri skladbe, ki jih je po točkovnem sistemu ocenjevala strokovna komisija ZKOS. Naš orkester je bil po številu godbenikov najmanjši, kljub temu, da šteje 32 godbenikov in smo pod vodstvom prof. Marjana Rusa zasedli 3. mesto v naši jakostni skupini. Mimogrede povedano, da je ocenjevalna komisija imela zelo stroge kriterije, saj ni podelila nobenega 1. mesta, temveč le dve 2. mesti in dve 3. mesti, tako da so ostale godbe občin Ljutomer, Gornja Radgona in Ormož brez uvrstitve oziroma so dobile le priznanje za sodelovanje. Skupna ocena naše godbe je bila 73,5 % možnih točk, kar je bilo za 3. mesto dovolj kljub temu, da so nam pred razglasitvijo napovedovali nekateri boljšo uvrstitev.

Žirija je pri ocenjevanju upoštevala naslednje elemente:

- intonacija, kvaliteta zvoka
- tehnika igre, tonska artikulacija
- ritem, doslednost v tempu
- dinamika in fraziranje
- splošni umetniški vtis.

Naša godba je odigrala naslednje skladbe:

Kaempfert/Hautuast:

— Španski ples

Drago Lorbeck:

— Ples v ritmu mazurke

Hans Kolditz:

— Kjer Volga teče.

Ves naš program je trajal okrog 25 minut in smo za izvajanje dobili velik aplavz poslušalcev, predvsem za zadnjo skladbo.

Ob tej priliki naj zapišemo, da je ob tekmovanju in za tekmovanje potrebno veliko dela in to trdega dela ter vložiti mnogo prostega časa in volje do igranja.

Na tekmovanje se je prijavila le polovica od 110 pihalnih orkestrów, kolikor jih imamo v Sloveniji. Leto za letom jih je manj, vedno težji pogoji so za njihov obstoj. Skoraj 3000 godbenikov po vsej Sloveniji se pripravljajo na tekmovanje. Koliko ur je to? Koliko samoopovedovanja? Tega ni mogoče oceniti, saj končno ne igramo za to, ampak ker ljubimo glasbo, ker smo se ji že v mladosti zapisali.

Cilj našega sodelovanja na tekmovanju ni bil uvrstitev v vrh, saj trenutno za to nimamo pogojev, saj vsako tekmovanje prinaša zmage in nekdo je tudi zadnji. Namen je splošni dvig kvalitete igranja, spoznavanje novih dosežkov pihalnih orkestrów in izmenjava izkušenj.

Ob tej priložnosti bi radi še povedali, kako deluje naš pihalni orkester. Ko nas skoraj vsak teden srečujete na poti v tovarno ali kje drugje v uniformi kaj radi vprašati: »Kdo je pa spet umrl?« Res je, da je naša godba nekako univerzalna, vendar poleg igranja na pogrebih članov kolektiva ali njihovih najbližjih igramo za razne potrebe v krajevni skupnosti Kidričevo, v drugih krajih občine in tudi izven občinskih meja. Za prizadevanja na kulturnem področju smo ob krajevnem prazniku prejeli od Krajevne konference SZDL Kidričevo priznanje — bronasti znak OF, kar nas obvezuje, da bomo tudi v bodoče delali za kulturne potrebe in razvedrilo naših delavcev z željo, da nas tudi v bodoče moralno in materialno podprejo ob naših prizadevanjih za odстой in delo naše godbe.

Našejeje še nekaj težav, s katerimi se srečujemo pri svojem vsakdanjem delu. Največje probleme nam delajo neprimerne prostori. Že leta in leta se stiskamo v tesnem prizidku kinodvorane za gradom. Preveč nas je za tako majhen prostor in velike težave nam dela kurjenje v zimskem času, saj moramo v hujši zimi že dan prej zakuriti, kajti prostor je pokrit le z betonsko ploščo. Iskali smo že drug prostor, vendar ni v TGA nikogar, ki bi nam lahko pomagal ali pa bi bil pripravljen poiskati večji in primernejši prostor za vaje.

Naša dotacija se je letos precej skrčila, vendar sami problema ne bomo mogli rešiti. Ne bi naštevali, kako dragi so prevozi z avtobusi, ki jih plačujemo iz dotacije naših sredstev. Tudi instrumenti se kdaj pa kdaj pokvarijo in mojstri za popravilo instrumentov so zelo dragi. Za primer naj navedemo, da basa nihče noče popravljati za manj kot 8000.— din. Razumljivo je, da se instrumenti kvarijo, saj smo na cesti v vsakem vremenu in mrazu. Ob vsem tem si ne moremo kupiti potrebnih trobent, saj vsaka stane več starih milijonov, tako da uporabljajo za potrebe naše gobe godbeniki svoje lastne trobente. Se bi lahko naštevali, vendar se da ob dobri volji naš vseh in tistih, ki v TGA skrbijo za to, da bo kolektiv imel dobro godbo, vse premagati.

Kar polovica godbenikov ni članov naše delovne organizacije. Tudi v tem so težave. Dobro sodelujemo z Osnovno šolo v Kidričevem, ki nam omogoča ob vsaki priliki udeležbo njihovih učencev — naših mladih godbenikov — na nastopih med rednim poukom. Več problemov je pri godbenikih, ki so zaposleni v drugih delovnih organizacijah. Tako bi morali vsi skrbeti za zaposlitev teh v našo središče, da bi bili na razpolago vselej, ko bi bilo to potrebno.

Za dobro delovanje in uspešno rast našega orkestra je potrebno vzgajati mladi kader.

Na tekmovalnem odru

Pohod po ulicah Lendave

Zelo težko je pridobiti mladega človeka k igranju. Malo je tistih, ki vztrajajo, vendar smo veseli, da jih imamo vsaj nekaj. Za podmladek vlagamo velike napore, saj jim plačujemo šolnino za učenje v glasbeni šoli na oddelku v OŠ Kidričevo ali pa na nižji glasbeni šoli v Ptuj. Vabimo vse, ki imajo veselje do

glasbe, naj se vključijo v šolo in pozneje v naše vrste.

Nekaj tega, kar doživljamo, smo opisali, veliko več pa je še tistega, za kar mnogi ne vedo. Radi bi, da bi se ob nas kdaj pa kdaj ustavili in nam namenili kakšno dobro besedo, saj smo vaši in nosimo znak TGA Kidričevo, ki naj bo tudi vam v ponos. I. O.

OBVESTILO

Obveščamo študente TGA, da bomo sprejemali prošnje za počitniško prakso do 10. 6. 1981.

Učenci poklicno administrativne, upravno administrativne in ekonomske šole naj se za opravljanje počitniške prakse prijavijo v šoli, saj bo šola za te poklice napravila razpored prakse.

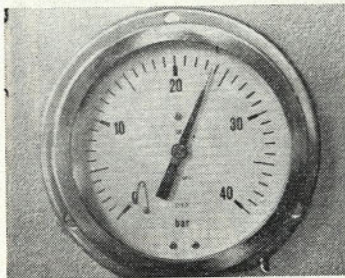
V prošnji navedite čas opravljanja počitniške prakse (julij oz. avgust)

Prošnje sprejema Kadrovska socialna služba — Izoobraževalni center TGA.

Kako bomo prenašali temperaturo 300°?

(Naslov nima nobene zveze scenami)

Menda nas ja ne mislijo sežgati, saj že pri 40 stopinjah umiramo, bi se kdo ustrašil. Drugi bo spet vesel takšne vročine, vsaj v času letnega dopusta. Nekdo tretji pa bi lahko trdil, da je najbolj primerna temperatura v času dopusta vsaj 80 stopinj. Če bi bili obe predhodni trditvi točni, potem pa se sploh ne bi vznemirjali, če nam zraste temperatura za 5 ali 10 stopinj, saj bi nas potemtakem lahko pražili ali kuhali, pa se nam ne bi nič zgodilo. Pa vendarle je res. In kaj je res? Res je, da lahko zdržimo vročino 30, 80 ali 300 stopinj. In kaj ni res? Ni res, da bi nas lahko kuhali in pekli. Zakaj pa ne? Če velja prvo, potem velja tudi drugo. To pa ne, prvo velja, drugo pa ne. Potem pa je vse skupaj s to temperaturo, vročino in cenami totalna zmešnjava. Hopla, s cenami ni zmešnjave, zamešnjava je le okrog vročine, temperature in marsičesa drugega.

Tako dragi bralci (in bralke) vidite, da je okrog temperature res zmešnjava, bila in je še sedaj. V čem je torej problem? Problem je le v različnih enotah, ki se po svetu uporabljajo za temperaturo in za druge količine oz. veličine. Morda bo kdo rekel, kaj nas briga svet, za nas so dobre te, ki jih imamo in ki jih uporabljamo. Pa ni res. Svet je čedalje »bližji« in čedalje imamo več opravka z daljnim, včasih ne-

dostopnim svetom, za katerega smo komaj kaj slišali ali celo to ne. Danes ni nobena posebnost, da ne le znanstvene ustanove, ampak tudi delovne organizacije pogosto sklepajo posle in izmenjujejo informacije s partnerji z druge strani morij in oceanov. Za take posle se je potrebno pogovarjati v istem jeziku in v istih enotah, kajti drugače lahko pride do problemov in škode.

Iz ostanka zgodbe, ki ga boste prebrali, pa lahko vidite, da ta problem niti ni tako majhen.

V neki manjši tovarni so se pripravljali za poskusni zagon uvožene linije za proizvodnjo nekoga zaščitnega premaza po uvoženi tehnologiji. Medtem, ko so vsi nestrno pričakovali prvo dozo premaza, pa se je iz odprtine, kjer bi mogla priteči pasta, začel valiti bel dim, ki se je na zraku še vžgal, nakar je prišlo do požara, kmalu zatem pa še do eksplozije reakcijske posode.

Tako je bila prva doza, namesto s premazom, napolnjena z gasilsko peno. Posledica pa trije delavci močno popečeni ter velika materialna škoda.

Kot vedno v takšnih primerih, je na kraj nesreče hitro prispel preiskovalni sodnik, inšpektor, strokovni izvedenec in organi UJV. Začela se je mučna preiskava in zaslišanje. Najprej so bile pregledane naprave in instalacije, nato tehnična dokumentacija, tehnološka navodila in nazadnje analiza surovin. Vse je bilo videti brez napake. Nazadnje je izvedenec zahteval originalna tehnološka navodila. Pri skrbni primerjavi s prevodom je ugotovil, da je pri prevodu nastala napaka. V originalu je namreč pisalo, da mora reakcijska temperatura v reaktorju biti v mejah 310—320° F. Prevajalka navodil pa je napisala, da je reakcijska temperatura 310—320 stopinj.

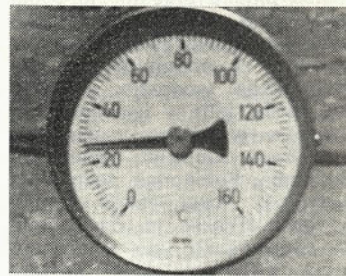
Zaključek sodišča: Vzrok za nesrečo so napačno prevedena tehnološka navodila.

Krivci: prevajalka, zaradi napačnega prevoda, direktor kot odgovorna oseba, ki pri sklepanju pogodbe ni poskrbel, da bi bila navodila v enotah internacionalnega merskega sistema.

Ni pomembno, kdaj se je to zgodilo, pomembno pa je, da zaradi takih nesporazumov lahko pride do nevarnosti in nazadnje do materialne škode.

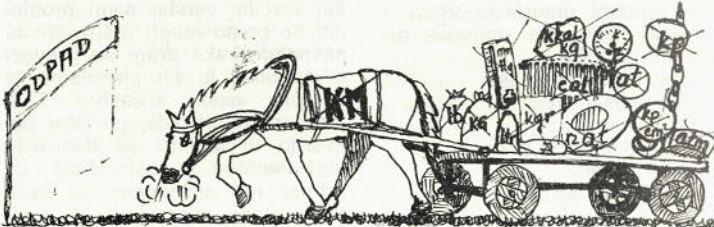
Zaradi navedenih problemov in nesporazumov so si že zdavnaj prizadevali, da bi svet dobil enotni merski sistem. Tako so na prvi generalni konferenci za uteži in mere (Conference Generale des Poids et Mesures) že leta 1889 v Parizu potrdili mednarodni etalon kot kilogram mase. Toda eno so prizadevanja in želje, drugo pa je stvarnost. Kljub temu, da je kilogram kot enota mase uzakonjen pred skoraj sto leti, pa danes ponekod še vedno srečamo funte, unče itd., podobno kot naši novi dinarji, ki so uzakonjeni pred več kot petnajstimi leti, pa danes še desetletni otroci računajo v starih dinarjih.

Kljub »obupni« prepočasnosti okrog uveljavljanja internacionalnega sistema enot in mer, pa je v primerjavi s stanjem v prejšnjem stoletju dosežen velik napredek na tem področju. Medtem, ko je v preteklem stoletju imela vsaka celina ali celo vsaka država svoj sistem enot in mer, pa danes več kot pol sveta uporablja internacionalni sistem. Naša država je leta 1976 sprejela Zakon o merskih enotah in merilih s katerimi je v bistvu tudi pri

nas uzakonjen mednarodni sistem merskih enot označen s kratico SI, v katerem je iz 7 osnovnih enot izpeljano še nad 100 različnih fizikalnih enot in veličin, kot tudi način obveznega označevanja le-teh. Kljub temu, da zakon velja skoraj pet let, pa se zanjismo dosti menili, dokler ni prišel čas obvezne uporabe z grožnjo precej visokih kazni tudi do 500 000 din za tistega, ki ga ne bi uporabljal.

Tako je tudi v naši DO — DS lansko jesen sprejel organizacijski predpis št. 13, ki nas obvezuje oz. nam nalaga uporabo SI enot pri vsakdanjem delu in poslovanju. Zakaj je zakonodajalec predvidel tako ostre kazni za tistega, ki ne bi uporabljal enot SI sistema je delno razvidno iz uvoda tega sestavka. Namen tega sestavka in nekaj sledečih nadaljevanj je n aenostaven in kolikor se da razumljiv način, tudi manj tehnično izobraženim bralcem, prikazati problematiko merjenja nekaterih količin, s katerimi se srečujemo v vsakdanjem delu in življenju. pa

Malomarnost

O malomarnosti ne mislim razglabljati strokovno. To kaj je in zakaj je prisotna na delovnem mestu prepuščam za to poklicanim. V tem sestavku želim samo opozoriti na primer iz TOZD Predelava aluminija, ki je le eden od velikih primerov malomarnosti na delovnem mestu — in sicer: prevoz kovinskega silicija iz pokritega skladišča silicija v livarno.

Kovinski silicij je skladiščen v pokritem skladišču. Tam polnijo posode (posebej pripravljene železne posode, po domače kible) za prevoz silicija. Napolnjene posode z viličarji prepeljejo v livarno. Sliši se, kot da je vse v redu in prav, vendar ni, ker leži na cesti od pokritega

skladišča silicija do livarne skoraj vsak dan za samokolnico ali dve kovinskega silicija. Zakaj, se sprašujem? Po mojem globokem prepričanju, iz čiste malomarnosti. Ni res, da se pri polnjenju posod ne bi moglo skrbno delati. Večina posod je napolnjenih prek mere, bolje rečeno prav do vrha. Ni res, da se viličarist že v skladišču ne bi mogel potruditi in odstraniti odvečni silicij s posod ter tako voziti primerno naloženo posodo v livarno. Z malo dobre volje bi vse to lahko opravil. Prvič pri polnjenju, drugič pa pri prevozu posod v livarno. Seveda, če ne bi bilo malomarnosti!

Mislim, da je to res malomarnen odnos do dela in sredstev.

Glavno je, da je naloga opravljena. Kako, to ni pomembno. Imam občutek, da je pomembno le to, da je kovinski silicij naložen v posode in da ga pripeljejo v livarno. Viličarist, ki vozi posode v livarno si prav gotovo misli »Nisem jaz kriv, da je posoda do vrha naložena« (če ne bi misli tako, bi drugače delal). Potem brezskrbno vozi posodo s silicijem v livarno, seveda precej hitro ter troši za seboj silicij. Niti najmanj se ne potruzi, da bi pobral kose silicija takoj, ali vsaj takrat, ko pride s prazno posodo po isti poti nazaj. Prepričan sem, da ti ljudje delajo doma čisto drugače, da ne rečem vestno ter za seboj po končanem delu tudi pospravijo.

Res pa je, da je cesta od pokritega skladišča do livarne precej slaba. Obnova te ceste je naročena pri zunanjem izvajalcu. Strinjam se s tistimi, ki bodo trdili, da so za normalno opravljanje dela potrebni odgovarjajoči pogoji. Nikakor pa se ne strinjam z malomarnostjo.

Zavedam se, da bo ta moj sestavek sprožil kopico vprašanj, protislovij obsodb in kdo ve kakšne reakcije še. Nihče mi ne more očitati, da nisem pisal resnice. Vsi smo poklicani, da odpravljamo napake, saj se tako radi sklicujemo na pravice, dolžnosti pa velikokrat preslišimo ali celo pozabimo.

Imre Varju

Enota izobraževalne skupnosti za metalurgijo in kovinsko predelovalno industrijo

Sistem izobraževanja je doživel korenite spremembe v svojem delovanju in se vedno bolj približuje uporabnikom, t. j. združenemu delu. Vrsto zakonov in ostalih predpisov je bilo potrebno sprejeti, da smo se uporabniki in izvajalci dogovorili o nekaterih načelnih zadevah kot npr.:

Usmerjeno izobraževanje, mreža šol, štipendijska in kadrovska politika, programi v usmerjenem izobraževanju, proizvodna praksa, združevanje sredstev za izboljšanje materialne osnove itd.

Vse svoje interese, potrebe in želje bomo uporabniki in izvajalci uresničevali združeni v posebnih izobraževalnih skupnostih. Tudi v TGA smo vestno spremljali spremembe na področju izobraževanja in se vključevali v republiške organe pristojne za našo kovinarsko in metalurško usmeritev. Bili smo soustanovitelji posebne izobraževalne skupnosti za metalurgijo, pobudniki za metalurško šolo v Ptuj, naši delavci so člani raznih republiških in občinskih organov.

S samoupravnim sporazumom o temeljnih planov PIS za metalurgijo in kovinarstvo smo opredelili izobraževanje za srednje-ročno obdobje 81/85. Članice PIS za metalurgijo in kovinarstvo

so vse naše TOZD, ki so tudi samoupravni sporazum sprejele in imajo vse pravice in obveznosti do kreiranja politike izobraževanja v omenjenih usmeritvah.

Vedno bolj se približuje novo šolsko leto, ko bomo pričeli z usmerjenim izobraževanjem v posameznih usmeritvah in programih.

Nosilci usmerjenega izobraževanja bodo matične šole in združeno delo.

Za kovinarsko in metalurško predelovalno usmeritev je matična šola v Ptuj, zato bomo večino kadrov dobili iz te šole. Da bi si šole in združeno delo zagotovile vse pogoje za izvajanje usmerjenega izobraževanja, posebej proizvodne prakse, se morajo uporabniki kadrov (TOZD) in izvajalci (šole) združiti v enote izobraževalnih skupnosti posameznih usmeritev.

V Ptuj smo ustanovili izobraževalne skupnosti metalurško in kovinarsko predelovalne usmeritve za območje občin Ptuj in Ormož.

Skupnost šteje v tem trenutku skupaj 25 TOZD od uporabnikov in dva izvajalca (CSUI — TOZD Kovinarsko metalurška in kmetijska šola in DU Ormož). Enota skupnosti je v ustanavljanju in bo skupščina ob koncu maja

1981, ko bo uradno verificirana.

V enoti izobraževalne skupnosti bomo uporabniki in izvajalci zadovoljevali svoje potrebe po usmerjenem izobraževanju v kovinarsko predelovalni usmeritvi in sicer:

— usklajujemo elemente za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljnih plana,

— usklajujemo predloge programov storitev oz. posamičnih vzgojnoizobraževalnih storitev s področja enote IS MKPU,

— usklajujemo predloge meril za vrednotenje programov storitev oz. posamičnih vzgojnoizobraževalnih storitev,

— ugotavljamo obseg sredstev za izvedbo programov storitev oz. posamičnih storitev v posameznih planskih obdobjih in sprejemamo ukrepe za zagotavljanje teh sredstev,

— zagotavljamo sredstva za razširitev zmogljivosti šol in drugih izobraževalnih organizacij, če niso ta sredstva vsebovana v ceni storitev,

— določamo predlog mreže šol in drugih izobraževalnih organizacij na območju enote IS,

— delegiramo delegate v skupščino ISMKPU v svete šol ali zbore delavcev in predlagamo člane za strokovni svet ISMPKU, — sprejemamo plan enote IS

in sodelujemo pri planiranju usmerjenega izobraževanja,

— se sporazumujemo z drugimi izobraževalnimi skupnostmi oz. njihovimi enotami o zagotavljanju tistega dela svojih potreb po usmerjenem izobraževanju, ki se uresničuje v drugih izobraževalnih skupnostih ter o medsebojnih obveznostih v zvezi s tem,

— opredeljujemo skupne naloge, ki jih v skladu s samoupravnim sporazumom uresničujemo v drugih izobraževalnih skupnostih oz. njihovih enotah in zagotavljamo sredstva za te namene,

— se samostojno in v okviru IS sporazumujemo o ustanavljanju izobraževalnih organizacij in o uvajanju novih vzgojno izobraževalnih programov,

— se sporazumujemo o drugih zadevah določenih z zakonom samoupravnimi splošnimi akti enote IS ter samoupravnimi splošnimi akti PIS za metalurgijo in kovinarstvo SRS.

Svoje interese bomo uresničevali v enoti preko delegatov, ki so jih imenovali DS TOZD. Kako plodno bo delo v enoti in koliko interesov bomo lahko uresničili je odvisno od sporazumevanja in dogovarjanja med uporabniki in izvajalci v enoti in PIS.

MS

Novinar ali pisun!

Prešeren: »Le čevlje sodi naj kopitar!«

Kljub temu se spuščam na področje, za katerega ne vem, kakšno je za kulisami, dobro pa poznam tisto, kar se kaže navzven. Že od otroka spremljam naš tisk v vseh oblikah od dnevnih časopisov do revij, zato sem si ustvarila že zgodaj mnenje o pisanju na raznih področjih in lahko rečem, da so naši slovenski novinarji dobri samo tam, kjer jim ni treba raziskovati, se potruditi, da dobijo pravilne podatke. Uporabljajo veliko lepih besed, tuja pa jim je kratka, a stvarna novica, ki nekaj pove, pa kljub temu ne rabi filozofije.

Mnenja sem, pa ne edina, da je to področje zelo občutljivo in lahko naredi veliko škode, zato bi morali novinarji delati v skladu ne samo z moralnimi načeli, ampak tudi s kazensko oziroma materialno odgovornostjo.

Vsi vemo, da veliko naših znanih novinarjev nima ustrezne izobrazbe, koristijo le naravni dar pisanja — lepo in dobro. Osebnost sem poznala dobrega novinarja, ki se je trudil in bil uspešen s svojimi prispevki — kot človek pa ni veljal veliko, toda njegova sreča je bila, da je pokrival po-

dročje, ki ni moglo škodovati, ampak je imelo namen ljudi zabavati. Sprašujem se, kakšni so pa ljudje, ki morajo poročati o naši družbi, delovnih uspehih ali neuspehih v DO, saj vemo, da so področja, ki so tudi za njih tabu in zato imam občutek, da bi nekateri od njih želeli biti ameriški in iščejo senzacije tam, kjer jih pač lahko dobijo in iz njih naredijo zaokrožene štorije po svojem okusu, žal pa je to velikokrat delovna organizacija, ki se tako ali drugače bori za svoj obstanek. Poznamo naše gospodarstvo in vse krize v svetu, tudi v velikih razvitih državah, zato človek toliko bolj zamera novinarju, ki skuša prikazati težavo kot senzacijo in iz nje naredi zgodbo, da bi se človek na prvi pogled razjokal, šele ko se začne polemika okrog zgodbe, pridemo pogosto do zaključka, da je bil novinar površen, enostranski, izkoristil je slabosti ljudi, ki ne reagirajo pravočasno na novinarjevo pisanje in rajši trpijo škodo, kot da bi se borili za resnico. Resnica bi morala biti glavni moto naših novinarjev, zato pa je potrebno delo, ne pa trmasta samovolja, ker mislijo, da so poklicani kot misije, ki lahko razsojajo kaj je prav in kaj ne,

ne briga pa jih ali bo imelo to kaj posledic. Vsak dan mora biti časopis izpopolnjen s številom prispevkov, da lahko izide in tako se nabira gradivo tudi od ljudi, ki jim je morala tuja. V naši DO že nekaj časa čutimo pritisk nekaterih novinarjev, ki pa niso

priljubljeni sodelovati ampak brskajo in iščejo senzacije namesto da bi s svojim vplivom realno poročali in pomagali delavcem in težavam naredili konec na pravi način, ne pa kot vsevedi, ki nič ne vedo.

ANA

Kaj moramo vedeti o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

(Nadaljevanje s prejšnje številke)

5. INVALIDSKA POKOJNINA

Zavarovanec, ki postane nezmožen za delo, preden je izpolnil pogoje za starostno pokojnino, lahko uveljavi pravico do invalidske pokojnine. To pravico pridobi zavarovanec, ki postane:

— delovni invalid I. kategorije invalidnosti, kjer je popolnoma nezmožen za svoje in drugo ustrezno delo in se niti s poklicno rehabilitacijo ne more usposobiti za takšno delo;

— delovni invalid III. kategorije invalidnosti, nezmožen za svoje delo in brez poprejšnje poklicne rehabilitacije, nezmožen tudi za drugo ustrezno delo, če mu ni zagotovljena poklicna rehabilitacija,

— delovni invalid II. in III. kategorije invalidnosti, zmožen brez poprejšnje poklicne rehabilitacije za drugo ustrezno (moški) delo, če mu ni zagotovljena ustrezna zaposlitev, ker je star 60 let (moški), oziroma več kot 55 let (ženska),

— vojaški vojni invalidi od I. do VI. skupine, ki ne more več opravljati svojega dela nad polovico delovnega časa ne glede na to ali izpolnjuje pogoje za poklicno rehabilitacijo oziroma zaposlitev.

Pogoji za priznanje pravice do invalidske pokojnine so različni glede na vzrok nastanka invalidnosti zavarovanca posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni oziroma bolezni ali poškodbe mimo dela.

Za nesrečo pri delu štejemo v glavnem poškodbo zavarovanca, ki je nastala pri delu ali v zvezi z delom, je pa posledica

neposrednega in kratkotrajnega mehničnega, fizikalnega ali kemičnega učinka, prav tako pa tudi poškodba, ki je posledica hitre spremembe položaja telesa, če je nastala v vzročni zvezi z opravljanjem dela na določenem delovnem mestu oziroma z dejavnostjo zavarovanca. Za nesrečo pri delu se šteje tudi poškodba, povzročena na omenjeni način, če je nastala na redni poti od stanovanja do delovnega mesta in nazaj.

Za poklicno bolezen je pomembno dejstvo, da je nastala z daljšim vplivom delovnega procesa in delovnih razmer na določenih delovnih mestih ali delih oziroma dejavnostih. Kot poseben pogoj pri uveljavljanju pravic pa se upošteva samo tista poklicna bolezen, vpisana v poseben seznam, ki je sestavni del medrepubliškega družbenega dogovora.

Pogoji za priznanje pravice do družinske pokojnine v primeru nesreče pri delu ali poklicni bolezni niso odvisni od pokojninske dobe.

Če je invalidnost posledica bolezni ali poškodbe zunaj dela, mora zavarovanec izpolnjevati za pridobitev pravice do invalidske pokojnine naslednje pogoje:

— da ima od odobja med 20. letom starosti do nastanka invalidnosti (to obdobje imenujemo delovna leta) pokrito s pokojninsko dobo najmanj tri četrtine let;

— da ima od navedenega obdobja pokrito s pokojninsko dobo vsaj tretjino let, hkrati pa da izpolnjuje tudi pogoj gostote zavarovalne dobe (v zadnjih petih

letih pred invalidnostjo 40 mesecev zavarovalne dobe oziroma v zadnjih desetih letih 80 mesecev zavarovalne dobe).

Zavarovanci, ki zavoljo svoje mladosti ne bi mogli izpolniti navedenih pogojev, pridobijo pravico do invalidnosti pokojnine pod naslednjimi pogoji:

— zavarovanec, ki je postal delovni invalid pred dopolnjenimi 20 leti starosti, če je bil na dan, ko je postal invalid invalidsko zavarovan in je imel vsaj eno leto zavarovalne dobe;

— zavarovanec, ki je postal delovni invalid pred dopolnjenimi 30 leti starosti in si je s šolanjem po dopolnjenem 20 letu starosti pridobil strokovno izobrazbo kvalificiranega delavca oziroma srednjo ali od nje višjo strokovno izobrazbo in je delal na delovnem mestu ustreznem pridobljeni strokovni izobrazbi, če je bil zavarovan najmanj eno leto in bil na dan, ko je postal invalid, v delovnem razmerju oziroma je bil zavarovan na kakšni drugi podlagi.

Delovna leta, to je obdobje med 20 letom starosti in dnem nastanka invalidnosti, se štejejo zavarovancu, ki je bil po 20. letu starosti na šolanju in si je pridobil višjo strokovno izobrazbo od 23. leta dalje, zavarovancu, ki si je pridobil visoko strokovno izobrazbo, pa od 25. leta starosti do nastanka invalidnosti.

Navedeni pogoji za priznanje pravice do invalidske pokojnine veljajo za osebe, ki so imele po 1. januarju 1965. leta status zavarovanca. Osebe, ki po navedenem datumu niso imele statusa zavarovanca, pridobijo pra-

vico do invalidske pokojnine sicer pod enakimi pogoji, vendar le v primeru, če so postale delovni invalidi po 1. januarju 1972. leta.

Tako kot starostno pokojnino tudi invalidsko odmerjamo po pokojninski osnovi in številu let pokojninske dobe, vendar z določenimi posebnostmi.

Če je vzrok invalidnosti nesreča pri delu ali poklicna bolezen se šteje, kot da bi imel zavarovanec polno pokojninsko dobo, to je 40 oziroma 35 let pokojninske dobe, tako da znaša pokojnina 85 odstotkov pokojninske osnove.

Če je vzrok invalidnosti bolezen ali poškodba zunaj dela odmerjamo pokojnino po enaki lestvici, kot velja to za starostno pokojnino, le pri zavarovancu, ki je mlajši od 60 let, pokojnina ne more biti manjša od 45 % in pri zavarovanki, mlajši od 55 let, pa ne manjša od 55 % od pokojninske osnove. Pri zavarovancih in zavarovankah, ki so že dopolnili navedeno starost invalidska pokojnina ne more biti manjša od 35 % oziroma 40 % pokojninske osnove.

Zavarovanec, ki je pridobil pravico do invalidske pokojnine pred 60. letom, zavarovanca pa pred 55. letom starosti, nimata pa polne pokojninske dobe, imata poleg invalidske pokojnine še pravico do dodatka na invalidnost, ki je sestavni del invalidske pokojnine. Ta dodatek gre zavarovancu, ki še ni izpolnil 55. leto starosti in zavarovanki, ki še ni izpolnila 50. leto starosti v višini:

— 20 %, če skupna pokojninska doba doseže tričetrtine delovnih let in več,

— 15 %, če skupna pokojninska doba dosega polovico delovnih let ali več,

— 10 %, če skupna pokojninska doba ne dosega polovice delovnih let.

Zavarovancu oziroma zavarovanki, ki sta že izpolnila 55 oziroma 50 let starosti, gre dodatek za invalidnost v višini:

— 10 %, če skupna pokojninska doba dosega tričetrtine delovnih let ali več,

— 5 %, če skupna pokojninska doba ne dosega treh četrtin delovnih let.

Invalidska pokojnina skupaj z dodatkom na invalidnost sme presegati 85 % pokojninske osnove.

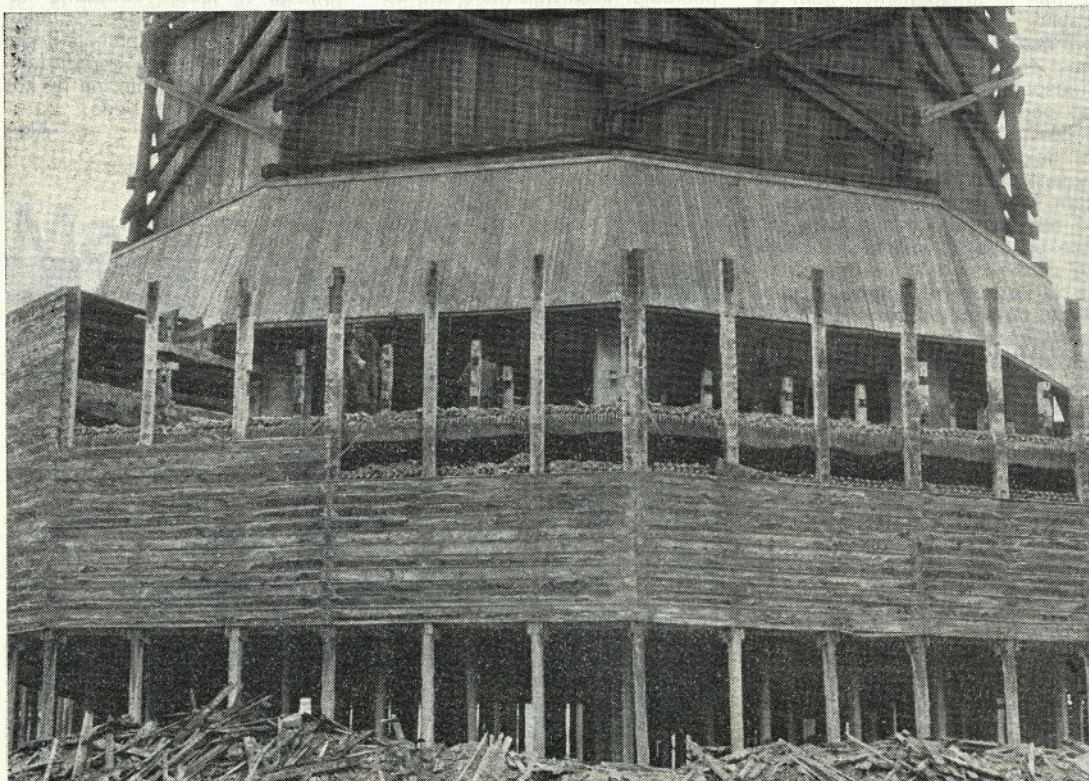
6. Družinska pokojnina

Tako kot invalidska pokojnina temelji tudi družinska pokojnina predvsem na načelu vzajemnosti in solidarnosti ter omogoča socialno varnost družinskim članom zavarovanca oziroma upokojenca.

Pri uveljavljanju pravice do družinske pokojnine morajo biti izpolnjeni določeni pogoji, tako za umrlega zavarovanca kot za družinskega člana, ki uveljavlja to pravico.

Družinski član, ki uveljavlja pravico do družinske pokojnine,

Hladilnik

bo moral dokazati, da je zavarovanec izpolnjeval vsaj enega od naslednjih pogojev:

— zavarovanec je imel najmanj 5 let zavarovalne dobe;

— zavarovanec je imel najmanj 10 let pokojninske dobe, od tega 40 mesecev v zadnjih petih letih oziroma 80 mesecev v zadnjih 10 letih;

— zavarovanec je imel 20 let ali več pokojninske dobe;

— zavarovanec je izpolnjeval pogoje za pridobitev starostne ali invalidske pokojnine tako glede starosti kot glede let pokojninske dobe;

— zavarovanec je bil starostni ali invalidski upokojenec ali pa je dobival denarno nadomestilo iz naslova poklicne rehabilitacije ali zaposlitve;

— zavarovanec je umrl za posledicami nesreče pri delu ali poklicne bolezni, ne da bi imel izpolnjene pogoje glede pokojninske dobe.

Pri ugotavljanju vseh naštetih primerov je pogoj, da je bila oseba, po kateri uveljavljajo svojci pravico do družinske pokojnine, zavarovanec, oziroma je imela to lastnost vsaj po 1. januarju 1965.

Če oseba, po kateri uveljavlja družinski član pravico do družinske pokojnine, po 1. januarju 1965 ni imela lastnosti zavarovanca, je mogoče priznati družinsko pokojnino samo tedaj, če bi le-ta izpolnjevala pogoje za starostno oziroma invalidsko pokojnino.

Pogoji, ki jih mora izpolnjevati družinski član, ki uveljavlja pravico do družinske pokojnine, so različni glede na to, v kakšnem sorodstvenem razmerju je bil le-ta z zavarovancem, ter glede na njegovo starost in možnost preživljanja.

Vdova pridobi pravico do družinske pokojnine:

— če je do moževe smrti dopolnila 45 let starosti, ali;

— če je bila do moževe smrti popolnoma nezmožna za pridobivanje dohodka ali pa je postala taka v enem letu od moževe smrti, ali;

— če je po moževi smrti ostal vsaj en otrok, ki ima pravico do družinske pokojnine in je vdova izpolnjevala starševske dolžnosti.

Vdova, ki do moževe smrti ni dopolnila 45 let starosti, pridobi pravico do družinske pokojnine, ko dopolni 45. leto. Pravico do družinske pokojnine ima tudi vdova, ki se ji je rodil otrok po zavarovančevi smrti.

Vdova, ki ob moževi smrti ni pridobila pravice do družinske pokojnine, ker ni izpolnjevala posebnih pogojev za priznanje pravice do te pokojnine, pridobi pravico do odpravnine, če ni v delovnem razmerju in ne opravlja samostojne dejavnosti. Odpravnina se odmeri v višini šestmesečnega zneska družinske pokojnine, če bi ji le-ta bila priznana, ne sme pa presežati štirikratnega poprečnega mesečnega osebnega dohodka, ki je na območju skupnosti v koledarskem letu pred moževo smrtjo. Odpravnina se izplača v šestih mesečnih obrokih. Vdova, ki ji je bila priznana odpravnina, ima pravico do oskrbnine pod pogojem, da se je v 90 dneh po mo-

ževi smrti prijavila skupnosti za zaposlovanje in da hkrati izpolnjuje pogoje za priznanje varstvenega dodatka. Oskrbnina znaša toliko, kolikor bi znašala pokojnina po umrlem možu, največ pa 40 odstotkov poprečnega mesečnega osebnega dohodka v koledarskem letu pred moževo smrtjo.

Vdovec pridobi pravico do družinske pokojnine:

— če je do ženine smrti dopolnil 60 let starosti ali;

— če je mlajši, pod pogojem, da je bil do ženine smrti popolnoma nezmožen za pridobivanje dohodka, ali je postal tak v enem letu od ženine smrti ali;

— če mu je po ženini smrti ostal vsaj en otrok, ki ima po njej pravico do družinske pokojnine.

Tako vdova kot vdovec imata pravico do pokojnine tudi tedaj, če je bil zakon razvezan, pod pogojem, da je bila enemu ali drugemu s sodno odločbo prisojena preživnina. Če ima zakonec iz poznejšega zakona pravico do družinske pokojnine, si delita pokojnino na polovico.

Otrok pridobi pravico do družinske pokojnine:

— če še ni dopolnil 15 let starosti ali;

— če postane popolnoma ali trajno nezmožen za delo, pred petnajstim letom starosti, pa tudi če postane to kasneje, vendar pred zavarovančevo oziroma uživalčevo smrtjo, pod pogojem, da ga je le-ta do svoje smrti preživljal ali;

— če se redno šola, vendar najdalj do dopolnjenega 26. leta starosti, razen če šolanje ni prekinil zaradi bolezni.

Ob enakih pogojih pridobijo pravico do družinske pokojnine tudi pastorki, vnuki, bratje in sestre ter otroci brez staršev. Vendar morajo le-ti izpolnjevati še posebne pogoje, in sicer:

— pastorek, če ga je zavarovanec oziroma uživalec pravice preživljal sam ali skupaj z zakoncem;

— vnuk, brat ali sestra, če nimajo svojih dohodkov, ki bi zadoščali za preživljanje, če jih je zavarovanec ali uživalec pravice preživljal;

— drug otrok brez staršev, če nima svojih dohodkov, ki bi zadoščali za preživljanje, zavarovanec oziroma uživalec pa ga je preživljal v svojem gospodinjstvu najmanj eno leto pred svojo smrtjo ali pa tudi krajši čas, če je bila smrt posledica nesreče pri delu ali zunaj dela.

Otrok, ki je sklenil zakon pred zavarovančevo smrtjo ali po njej, ne more pridobiti pravice do družinske pokojnine, tudi, če bi bil do nje upravičen. Izjema so otroci, ki so trajno in popolnoma nezmožni za delo, ali pa so kot študenti sklenili zakon z zakoncem, ki je tudi študent.

Starši pridobijo pravico do družinske pokojnine, če jih je zavarovanec oziroma uživalec pravico do svoje smrti preživljal pod pogojem, da so:

— do smrti zavarovanca oziroma uživalca pravice dopolnili: mati 45 let, oče pa 60 let ali;

— pred to starostjo, če sta bila do smrti zavarovanca oziroma uživalca pravice popolnoma nezmožna za delo.

Rondice

Družinska pokojnina se odmeri od starosti ali invalidske pokojnine upokojenca oziroma starostne ali invalidske pokojnine, ki bi pripadala zavarovancu, in ki je ugodnejša. Če umrl upokojenec ali zavarovanec ni imel vsaj dvajset let pokojninske dobe, se odmeri pokojnina tako kot da bi tolikšno dobo v resnici imel. Pokojnina umrlega upokojenca oziroma zavarovanca je osnova za odmero družinske pokojnine. Le-ta se odmeri glede na število družinskih članov v višini 70 odstotkov za enega družinskega člana, 80 odstotkov za dva družinska člana, 90 odstotkov za tri družinske člane in 100 odstotkov za štiri ali več družinskih članov. To velja le za primere, ko uveljavljajo pravico do družinske pokojnine samo člani ožje družine ali pa samo širše družine (starši, bratje, sestre ter otroci brez staršev). Če imajo pravico do pokojnine tako člani ožje družine kot širše družine, gre družinskim članom širše družine ostanek do polnega zneska družinske pokojnine. Kadar imata pravico do pokojnine razvezani zakonec in zakonca zavarovanca, se odmeri pokojnina kot za enega družinskega člana in se deli na dva enaka dela.

7. Varstveni dodatek

V tem ko prihaja pri uveljavljanju pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja poleg načela vzajemnosti in solidarnosti v poštev tudi načelo delitve po delu, ki se izraža v minulem delu zavarovanca, predvsem pa v prispevku, ki ga je dal temu zavarovanju, predstavlja varstveni dodatek k pokojnini prejemek upokojenca, ki ju lga prispeva skupnost k njegovemu vzdrževanju iz socialnih razlogov glede na to, da mu pokojnina ne zadošča za preživljanje.

Pravica do varstvenega dodatka ni izvirna pravica, temveč se lahko priznava samo zavarovancu, ki mu je priznana starostna, invalidska ali družinska pokojnina.

Pravica se priznava upokojencu, čigar pokojnina ne dosega mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov, ki ga določa vsako leto skupščina Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Upokojencu s pokojninsko dobo 40 let in upokojenki s pokojninsko dobo 35 let se pri-

zna pravica do varstvenega dodatka ne glede na druge pogoje.

Kdor nima polne pokojninske dobe, pa lahko pridobi pravico do varstvenega dodatka le tedaj, če izpolnjuje določene pogoje glede premoženjskega stanja.

To velja tudi za invalidske upokojence, ki jim je priznana pravica do invalidske pokojnine zaradi nesreče pri delu ali poklicne bolezni prav tako pa tudi za družinske člane, ki uveljavljajo pravico do družinske pokojnine po smrti zavarovanca, ki se je ponesrečil pri delu ali je umrl zaradi poklicne bolezni.

Varstveni dodatek se odmeri v določenem odstotku od osnove, to je od razlike med pokojnino in mejnim zneskom najnižjih pokojninskih prejemkov, in sicer različno glede na vrsto pokojnine.

Starostnemu upokojencu se odmeri varstveni dodatek, če ima 15 let pokojninske dobe, v višini 60 odstotkov od osnove, upokojenki pa v višini 70 odstotkov. Za vsako nadaljnje dopolnjeno leto se povečuje varstveni dodatek za 2 odstotka, tako da se dodatek odmeri upokojencu s 35 leti in upokojenki s 30 leti pokojninske dobe v višini 100 odstotkov med pokojnino in mejnim zneskom najnižjih pokojninskih prejemkov.

Invalidskemu upokojencu, ki mu je bila priznana pokojnina zaradi bolezni ali poškodbe zunaj dela znaša varstveni dodatek najmanj 70 odstotkov, upokojenki pa najmanj 80 odstotkov. Invalidski pokojnini, ki je bila priznana zaradi nesreče pri delu ali poklicne bolezni, se prizna ta dodatek v višini 100 odstotkov od osnove.

Varstveni dodatek k družinski pokojnini se odmeri v višini 70 odstotkov od razlike, če uživa družinsko pokojnino en član, v višini 75 odstotkov pri dveh in v višini 85 odstotkov pri treh ali več družinskih članih. Če živijo družinski člani ločeno, se razdeli varstveni dodatek enako kakor pokojnina.

Varstveni dodatek se izplačuje upokojencu, dokler se mu izplačuje pokojnina, če so tudi še vnaprej izpolnjeni pogoji glede premoženjskega stanja, kadar le le-ti zahtevajo.

(Nadaljevanje na 12. strani)

Odgovor na delegatsko vprašanje

Na seji DS TGA 10. 4. 1981 je bilo postavljeno naslednje vprašanje:

»Kakšna je dinamika in kako se držimo rokov za investicije in kdaj bomo začeli s fizičnimi deli za novo elektrolizo?»

Vprašanje je razumeti v dveh delih in sicer:

— realizacija investicij v teku oziroma v pripravi in odstopanje od v programih začrtanih rokov — stanje del in predviden potek do začetka fizične realizacije modernizacije proizvodnje primarnega Al v TGA.

Glede na takšno delitev je pripravljen tudi odgovor na vprašanje.

1. Realizacija investicij v teku oziroma v pripravi

1.1. Izgradnja nove livarne

Investicijski program je bil izdelan konec leta 1977, sprejet na DS TOZD Predelava v maju 1978 in popravljen v drugi polovici leta 1978. Po popravljenem programu je bilo predvideno:

— predračunska vrednost 257.699.400 din

— pričetek poskusnega obratovanja maj 1980

— tehnični pregled in uporabno dovoljenje december 1980

Dejansko stanje v aprilu 1981 daje naslednjo sliko:

— pričetek poskusnega obratovanja junij 1981

— tehnični pregled in uporabno dovoljenje december 1981

— dejanska poraba sredstev 304.990.000 din

Vzroki za zamude so:

— spremembe in dopolnitve IP

— kasnitev pri izdelavi projektov in izvajalcev pri izvedbenih delih, (razvod pare in mazuta, dimnik)

(Nadaljevanje z 11. strani)

Do varstvenega dodatka niso upravičeni upokojeanci, ki so pridobili pravico do pokojnine kot osebe, ki opravljajo samostojno dejavnost in pa uživali predčasne pokojnine. Pravice do varstvenega dodatka tudi ne morejo pridobiti — če ni v mednarodnih pogodbah drugače določeno, upokojeanci, katerim se izplačuje pokojnina v tujini, in pa upokojeanci, ki se jim pokojnina ne izplačuje v tujini, tedaj ko prebivajo v tujini, če so v tujini dalj kot šest mesecev.

Upokojenec mora dokazati, da njegovi prispevki davku zavezani osebni dohodki skupaj z dohodki članov gospodinjstva ne presega zneska, ki ga določa skupnost s posebnim sklepom. Med dohodke upokojenca in članov njegovega gospodinjstva se štejejo vsi dohodki iz delovnega razmerja, nadomestila zaradičasne zadržanosti z dela, dohodek iz samostojne in kmetijske dejavnosti, obdavčeni dohodek iz premoženja in drugi dohodki, od katerih se plačuje davek, pokojnine in dodatki k pokojnini, prejemki iz invalidskega zavarovanja, invalidski dodatek po pred-

— spremembe projektov in napake (sanacija temeljev, sanacija peči)

— težave pri nabavi materiala in opreme

— organizacijski problemi.

1.2. Proizvodnja izparilnikov

Investicija je v teku, po investicijskem programu je predvideno:

— pričetek poskusne proizvodnje januar 1982

— pričetek redne proizvodnje april 1982

— predračunska vrednost

231.620.000 din

Po izdelanem terminskem planu in predvidenem poteku del v naprej je pričakovati do trimesečno zamudo dokončanja investicije. Zamuda je nastala predvsem zaradi pozne dostave podatkov od firme FORGES DE CRANS, kar povzroča zamude pri izdelavi projektov in s tem izvedbenih del.

Stanje v aprilu 1981 daje naslednjo sliko:

— pričetek poskusne proizvodnje april 1982

— pričetek redne proizvodnje julij 1982

Eventualne prekoračitve predračunske vrednosti danes še ne moremo napovedati.

1.3. Flotacija kriolitnih pen

V investicijskem programu, ki je bil izdelan v juniju 1978, je bilo predvideno:

— pričetek poskusne proizvodnje v II. kvartalu 1980

— pričetek redne proizvodnje v III. kvartalu 1980

— predračunska vrednost

13.304.770 din

Zaradi prekoračitve dobavnega roka za opremo (od 12 mesecev na 20 mesecev) in izvedbe grad-

pisih o vojaških invalidih ter vojaška invalidnina iz tujine.

Med skupne dohodke upokojenca in članov gospodinjstva se ne všteta pokojnina upokojenca, ki uveljavlja pravico do varstvenega dodatka, pokojnina in osebni dohodek upokojenčevega zakonca, ki ne presega dve tretjini mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov, invalidnina za telesno okvaro in dodatek za pomoč in postržbo, otroški dodatek, vajenska nagrada, vojaška invalidnina z njej pripadajočimi dodatki, ter še nekateri drugi prejemki, določeni s posebnimi predpisi.

Za člane gospodinjstva, katerih dohodki vplivajo na uveljavitev pravice do varstvenega dodatka, se štejejo:

— če gre za starostno ali invalidsko pokojnino, upokojenec, njegov zakonec in drugi člani ožje družine, ki jih upokojenec preživlja, in tisti člani širše družine, za katere se šteje, da jih zakonec preživlja;

— če gre za družinsko pokojnino, pa razen pri navedenih tudi vsi uživalci družinske pokojnine, če se jim družinska pokojnina ne izplačuje ločeno.

(Nadaljevanje prihodnjič)

benih del smo komaj v aprilu 1981 pričeli z montažo opreme.

Stanje v aprilu 1981 kaže naslednjo sliko:

— pričetek poskusnega obratovanja v juliju 1981

— pričetek redne proizvodnje v septembru 1981

— dejanska predvidena poraba sredstev 19.438.394 din.

1.4. Ostali manjši projekti

Garaže z mehanično delavnico

Izdelani so izvedbeni projekti za garaže, izdelan je investicijski program, pred pričetkom del je potrebno skleniti finančno konstrukcijo. Po izvedbenih projektih znaša predračunska vrednost 15.855.889 din.

Ventilska delavnica

Izdelani so projekti za pridobitev gradbenega dovoljenja in deloma projekti za izvedbo. Na podlagi teh projektov se bo dokončal investicijski program in dal v sprejem v TOZD Vzdrževanje. Predračunska vrednost znaša 19.051.323 din.

Skladišče goriv in maziv

Izdelani so projekti za pridobitev gradbenega dovoljenja in projekti za izvedbo, ki se dopolnjujejo zaradi novih predpisov in novega predračuna stroškov.

Na podlagi tako dopoljenih projektov bo izdelan investicijski program za dokončno odločitev o investiciji. Po že izdelanih projektih znaša predračunska vrednost 10.009.465 din.

Orodjarna

Izdelan je investicijski program za adaptacijo orodjarne v TOZD Vzdrževanje v strojni delavnici glinice. Orodjarna bi služila za vzdrževanje in popravila izsekovalnih orodij za rondelice in bi predstavljala zametek za širjenje orodjarskih zmogljivosti v TGA. Predračunska vrednost je 14.261.914 din.

Pred realizacijo je potrebno zaključiti finančno konstrukcijo in sprejeti odločitev o eventualnem sovlaganju v orodjarno v AGIS-u.

1.5. Kotel v TOZD Glinica

Naročen je kotel za proizvodnjo 40 t (max. 50 t) pare na uro za nadomestitev starega dotrajane. Predračunska vrednost je cca 120.000.000 din, investicijski program še ni izdelan. Odobrena so sredstva za izdelavo projektov za vgradnjo kotla, investicija bo zaključena v letu 1983.

2. Stanje in predviden potek del pri modernizaciji elektroliz

Vprašanje se navezuje na termin fizičnega začetka del pri novi elektrolizi. Odgovor zato ne posega v preteklo obdobje, ampak samo na dela, ki jih je do začetka fizične izgradnje potrebno opraviti.

Osnove za sedanje delo na projektu modernizacije proizvodnje aluminija v TGA so podane v temeljnih plana TOZD in srednje-

ročnem planu TGA za obdobje 1981 — 1985 in sicer je predvidena:

— izgradnja nove elektrolize za 27.000 t primarnega Al

— rekonstrukcija elektrolize B na predpečene anodne bloke in z vgradnjo 8 dodatnih celic, proizvodnja 33.000 t primarnega Al

— izgradnja tovarne anod

— izgradnja potrebnih vzdrževalnih objektov

— vlaganje v spremembo tehnologije v TOZD Glinica za proizvodnjo aktivne glinice

— izgradnja novega laboratorija

V skladu z dosedaj opravljenim delom, zakonom o investicijski dokumentaciji, zahtevami banke in združevalcev sredstev moramo izdelati:

— elaborat pripravljalnih del (preliminarno študijo) za podani obseg modernizacije

— dobiti pozitivno mnenje o elaboratu od inštituta banke

— izdelati investicijski program v skladu z minimalno metodologijo in po zahtevah banke

— dobiti pozitivno mnenje o investicijskem programu od inštituta banke in sprejeti investicijski program na DS TOZD Proizvodnja

— zaključiti finančno konstrukcijo (lastna sredstva, združevalni krediti)

Sledi sklepanje pogodb in fizični pričetek izgradnje objektov.

Sedaj izdelujemo elaborat pripravljalnih del, ki bo po izdelanem programu končan v juniju, v juliju pa sprejet na samoupravnih organih TOZD Proizvodnja aluminija.

Potek del v naprej je predviden po naslednji dinamiki:

— izdelava investicijskega programa z mnenjem inštituta banke in njegov sprejem na DS TOZD Proizvodnja

— december 1981 oziroma do konca tega leta, če ne bo potreben nakup tehnologije in KNOW — HOW

— junij 1982, če bo za izdelavo potreben nakup tehnologije in KNOW — HOW (vir podatkov za investicijski program)

— sklenitev finančne konstrukcije I. kvartal 1982 oziroma po alternativni III. kvartal 1982.

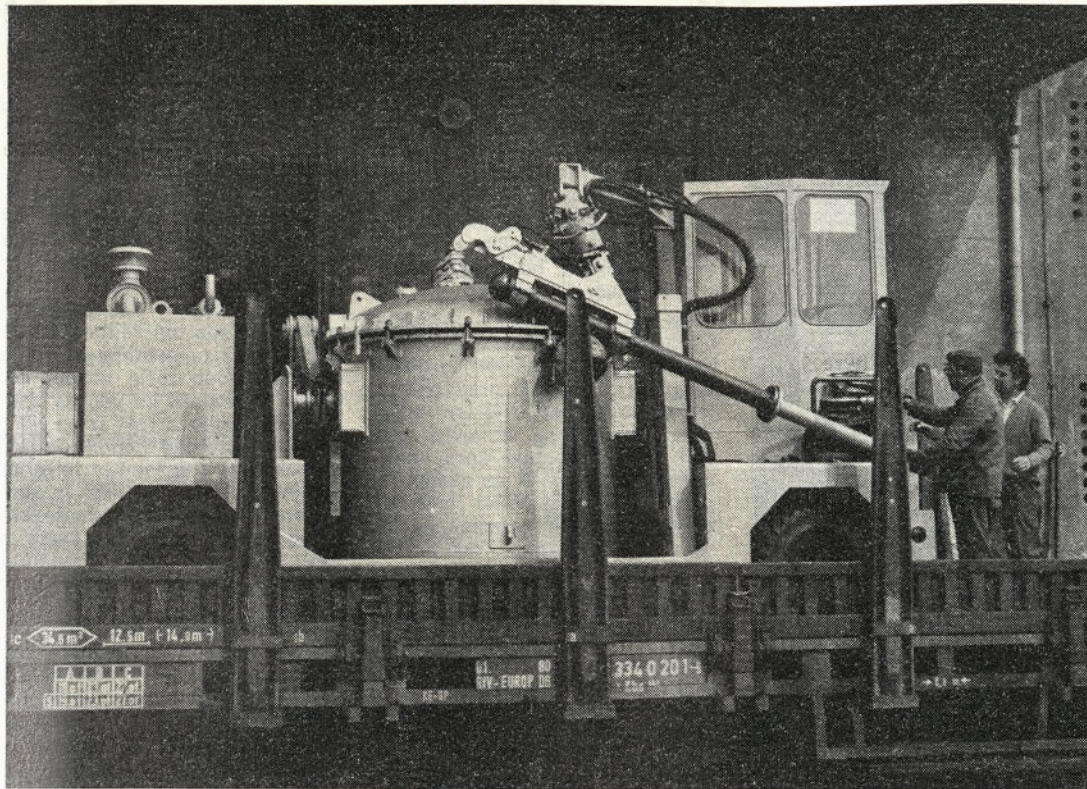
— sklepanje pogodb (projekti, oprema, gradbeni del) II. kvartal 1982 oziroma po alternativni IV. kvartal 1982.

— pričetek fizične izgradnje I. kvartal 1983, oziroma po alternativni III. kvartal 1983.

Navedena dinamika je rezultat grobe, vendar optimistične ocene o možnem fizičnem pričetku del pri modernizaciji elektroliz, podrobnejšega plana še nimamo izdelanega.

Doseganje podanih terminov je odvisno od naše organiziranosti in pravočasne izdelave investicijske dokumentacije, v veliki meri pa od širših pogojev za investicijo takega obsega (surovine, energija, finance).

Alojz Gorčenko, dipl. ing.

Psihologija šalterja

Ali je denar motiv v samoupravljanju?

Zakaj ne želimo biti predsedniki hišnih svetov, a veselji nas, če smo izvoljeni v skupščino? Zakaj vstopamo v zvezo komunistov? Zakaj vračamo partijske knjižice?

Psihologija pozna pozitivne in negativne motive. To se pravi tiste, ki vlečejo naprej in tiste, ki vlečejo nazaj. Psihologija ravnata tako natančno opisuje, da ima za človeka vsaka aktivnost, stvar ali družbeno stanje socialno, psihološko in materialno vrednost. Če prevedemo vsa ta spoznanja v vsakdanjo samoupravno prakso, pridemo do zelo zanimivih razlag nekaterih naših norm — obnašanja, postopkov in aktivnosti. To je bila tema razgovora z univerzitetnim profesorjem Dr. Mladenom Zvonarevičem, ki je bila objavljena v Vjesniku.

Začnimo pri denarju. Koliko je denar motiv?

Tudi denar ima tri motivacijske vrednosti. Prva je čisto materialna, to se pravi količina denarja, ki jo dobimo v obliki osebnega dohodka, toda tudi »prikritih«¹ prihodkov (službeni avto, stroški reprezentance). Socialna vrednost zajema prepričanje o tem koliko nam delo ali funkcija, ki jo opravljamo prispeva k ugledu, ki ga uživamo v očeh drugih ljudi. In nazadnje po svoje najbolj važna vrednost, koliko nam delo ali funkcija pomeni v lastnih očeh. Lahko je nekdo predsednik vlade najbolj bogate države v svetu, toda če ni privlačne zunanosti in ima še kakšno fi-

zično napako, bo imel eno psihološko vrednost manj, neglede na to kakšne so prireditve in slavnostni govori s katerimi ga vsepovsod spremljajo.

Prevedimo te tri grupe v samoupravljanje.

— Zakaj ljudje neradi sprejemajo funkcije predsednika hišnega sveta ali delegata kakšne SIS, nihče pa ne odkloni članstva v zveznem izvršnem svetu, ali predsednika skupščine družbenopolitične skupnosti kljub temu, da so to vse samoupravne funkcije? Problem ni v tem, ker so materialni prihodki znatno večji v drugem kot v prvem primeru, glavno je to, da je socialni status neprimerno višji v drugem primeru.

— Ali je boj za dohodek boj za samoupravljanje?

Ni dilema, da je dohodek pomemben za dviganje materialne proizvodnje v našem sistemu, kajti kot motiv za samoupravljanje »domet«² mu je zelo omejen.

Če bi začeli motivirati samoupravljalce z materialno stimulacijo, se bojim, da bi bil to konec samoupravljanja kot politične oblike socializma, ker so samoupravljanje in denarna nadomestila popolna nasprotja.

Marx bi temu rekel, da so naravne potrebe osnovno gonilo politične aktivnosti pa tudi samoupravljanja.

To je verjetno znano. O tem so že zdavnaj govorili zgodnji socialisti, ko so rekli, da ni potrebno pričakovati kosila od mesarjeve ali pekove usmiljenosti, toda od njihovega varovanja la-

stnih interesov. Zato se ne smemo obračati k njuni »humanosti«, ampak njuni sebičnosti in ni treba govoriti o svojih potrebah, temveč o njuni koristi. Rekli so tudi to, da se samo berači naslajajo na usmiljenost in solidarnost svojih soobčanov, toda vsi ostali morajo to usmiljenost kupiti, plačati z denarjem ali katerim drugim plačilnim sredstvom. Tisti, ki špekulira in želi uspeh sebi, vedno želi ustvariti v drugih nove potrebe, kako bi ga prisilil na novo žrtev ter kako bi ga navadil na nove užitke in tako nad njim vzpodstaviti svojo oblast. Zato je tudi Marx govoril o naravnih in nenaravnih potrebah od katerih je prva del človeške eksistence, a druga vir manipulacije z njim.

Samoupravljanje izključuje manipuliranje z ljudskimi potrebami.

Če govorimo o samoupravljanju moramo vedno imeti v mislih dejstvo, da smo kot družba in kot posameznik na njegovem začetku ter, da ni možno določiti njegovega konca. Zaenkrat se je za njegovo možne dosežke oz. možnosti treba boriti.

Kako kupiti rudarja?

Iz tega kar je bilo povedano, se vzbujajo določeni dvomi v zmoglosti samoupravljanja.

Samoupravljanje ni samo sebi bilj, temveč je sredstvo za ustvarjanje boljšega socialističnega sveta. Če prebiramo naše predpise in zakone, se mi zdi, da včasih zamenjujemo sredstvo s ciljem. Naprimer v zakonu o visokem šolstvu se okrog 90 % vsebine nanaša na principe samoupravljanja, torej na organi-

zacijske metode, a samo 10 % na družbene cilje, v namene tega šolstva. Zdi se mi, da ni šola zaradi samoupravljanja, temveč je samoupravljanje eden od možnih oblik organiziranja šolstva, resda najbolj humana in najbolj socialistična oblika, a ne tudi edino možna.

Predpostavimo: poprečen človek, imenujmo ga tovariš Primer, se mora v času šolanja odločiti za bodoči poklic. Zakaj se ne odločajo za proizvodne poklice?

Odgovoril bom ravno tako s primerom. Kako visok je družbeni prestiž zdravnika v bolnišnici? Ogromen. Kako visok je prestiž bolničarja? Ali je lahko zdravnik brez bolničarja? Verjetno ne. Zakaj se otroci raje odločajo za poklic zdravnika?

Drugi primer: pomanjkanje družbenega statusa rudarja se poskuša nadomestiti s poprečnim osebnim dohodkom tudi do stara dva milijončka. Zakaj primanjkuje rudarjev?

Od česa je odvisna vrednost dela oz. poklica?

Delno od stopnje izobrazbe, ki je za njegovo opravljanje potrebna, od dolžine šolanja (za to so bolj privlačna fakultetna izobraževanja) od materialnih prednosti, od družbene cenjenosti dela. Zato, ker nima vseh naštetih prednosti avtomehaničar bo kljub dvakrat večjemu zaslužku od zaslužka zdravnika, inženirja, profesorja vedno ostal avtomehaničar, h kateremu se bodo vse stranke obračale s »ti«³ in se rokovali z njegovo podlahtnico, ker ima dlani umazane od olja.

Ljubitelji sedenja in sestankov.

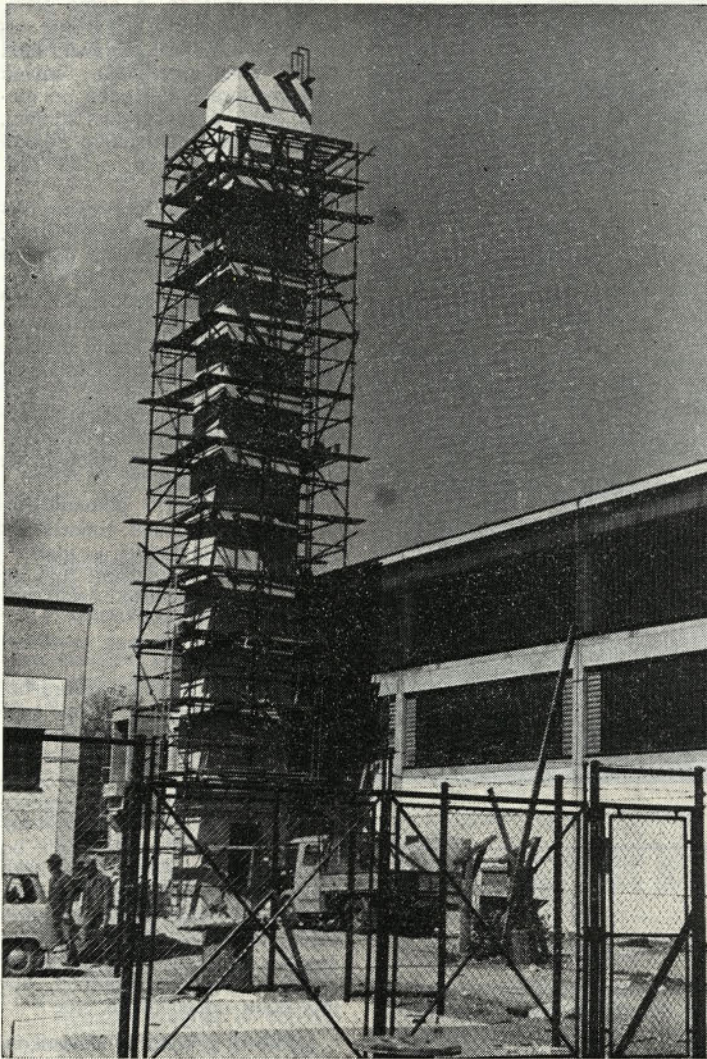
Naš tovariš Primer je medtem končal šolanje in se zaposlil. Predpostavimo, da je njegovim statusnim interesom zadoščeno. Zakaj na izbiro v samoupravna telesa odgovarja z »mene ne«⁴?

Ljudje vse svoje motive realizirajo v okviru referenčnih skupin, določenih ljudi, ki imajo svoje mišljenje. Če naša referenčna skupina sklene, da biti delegat v občinski ali republiški SIS ni nevem kaj, se bomo tudi mi do možne izbire obnašali negativno. Vsa sreča, da ljudje pripadamo različnim referenčnim skupinam z različnimi nivoji zadoščenj. Če ne bi bilo tega, bi vsi merili na najvišje pozicije in bi bilo preveč nezadovoljnih.

Samoupravna telesa delajo ponekod dobro, drugod slabo. Kakšni motivi se skrivajo za eno oziroma drugo pojavo?

Vzrok za dobro oziroma slabo samoupravljanje vsebuje odgovor na vprašanje? Koliko človek čuti, da je o neki zadevi resnično odločil, in če je njegov napor prinesel željeni rezultat. Najboljši primer za to so volitve. Večkrat smo na voliščih zaradi navad in včasih tudi zaradi političnega pritiska. Toda o čem takrat odločamo? O ljudeh, ki jih v resnici nití ne poznamo, a to delamo z predpostavko oziroma z občutkom, da je (teoretično gledano) vpliv naša odločitve na izid volitev samo domišljija. Psihološko gledano je zelo važno prepričanje »jaz lahko nekaj naredim«. In tukaj se opaža feno-

(Nadaljevanje na 14. strani)

(Nadaljevanje s 13. strani)
men: dosti je ljudi, ki so radi izvoljeni, zato da sedijo na sestankih.

Kakšni so njihovi motivi?

Njim samim sedenje po sestankih ustvarja občutek večje vrednosti ter včasih tudi naklonjenosti k oblasti. Mogoče bi bolje odgovarjale besede »moč« in »vpliv« namesto »oblast«. Moč je vpliv na pomembne zadeve. Če imate moč, da vržete študenta na izpitu, je to velika moč z ozirom na študenta, toda povsem nepomembna z vidika širšega družbenega aspekta.

Tovariš Primer stopa v partijo.

Ali je potrebno »ljubitelje oblasti« razumeti kot del razvoja samoupravljanja?

To je verjetno res, toda temu se zoperstavlja dejstvo, da zelo težko najdemo ljudi za samoupravljanje. To je ravno vprašanje stalne nesklepčnosti.

Zakaj ni sklepčnosti?

Zato ker ljudje mislijo, da so odločitve nepomembne ali za to ker so formalne. Recimo na primer zakaj SIS za ceste nima sklepčnosti. Ali gre za resne zadeve? Gre ker so ceste vsem enako pristopne in potrebne. Toda ljudje ne prihajajo, ker verjamejo »če pride ali ne pride, naredi kaj ali ne, vedno se bo končala enako«. Kaj se bo končalo enako? To da bodo ceste še naprej v slabem stanju. Zakaj, če je SIS odločil tako in

delegati nima dosti skupnega. Delegati to vedo in zato tudi ne prihajajo na sestanke. Tu je napaka. Mi vedno govorimo o odločanju kot najpomembnejšem za samoupravljanje. Toda odločanje to ni, najbolj važna je realizacija. V njej je stvarna moč.

Vrnimo se k tovarišu Primeru. On se je zasidral na svojem delovnem mestu in odloča, če že tega ni naredil, bo stopil v partijo. Iz kakšnih motivov?

Ko vstopate v neko organizacijo, želite nekaj realizirati: sebe, svoj položaj ali kaj tretjega. Tisti, ki mislijo, da prek partije lahko nekaj ustvarijo se bodo včlanili. Tukaj se še javlja zraven iskrenih pobud karizem. Večina je tistih, ki se zdelom v partiji želijo resnično bojevati za koncepcijo in principe socializma in komunizma. Toda o motivih včlanstvo ZKJ največ zveemo z vprašanjem tistih, ki članstvo zapuščajo oziroma izstopajo iz vrst ZKJ. Analize kažejo, da je vračanje knjižice pogostokrat pogojeno s prepričanjem, da partija ne more izvesti nekatere stvari do konca.

Povedali smo, da se večina članov ZKJ želi bojevati za določene principe. Toda sestanki osnovnih organizacij so mlačni, formalni, pogostokrat nesklepčni.

Eden od glavnih demotivnih faktorjev so tudi redki sestanki osnovnih organizacij. Najbolj pridne in najbolj redke so osnovne organizacije, ki se sestajajo tudi po 10-krat na leto.

Vprašanje je, kakšen vpliv lahko ustvari osnovna organizacija ZK v svoji sredini, če se ne sestaja. Zraven tega bi želeli, da so vsi za vse zainteresirani. To pa ne gre. Recimo, najbolj obiskani so sestanki, ki se razpravljajo o osebnih dohodkih. To vsakega življensko zanima. Ko se

gre za »ping-pong« so že manj obiskani sestanki.

Naš tovariš Primer je med tem že dobil manjšo funkcijo. S to funkcijo, recimo, da je takšen, začena neko čudno igro prilaganja privilegijev materialne koristi. Zakaj?

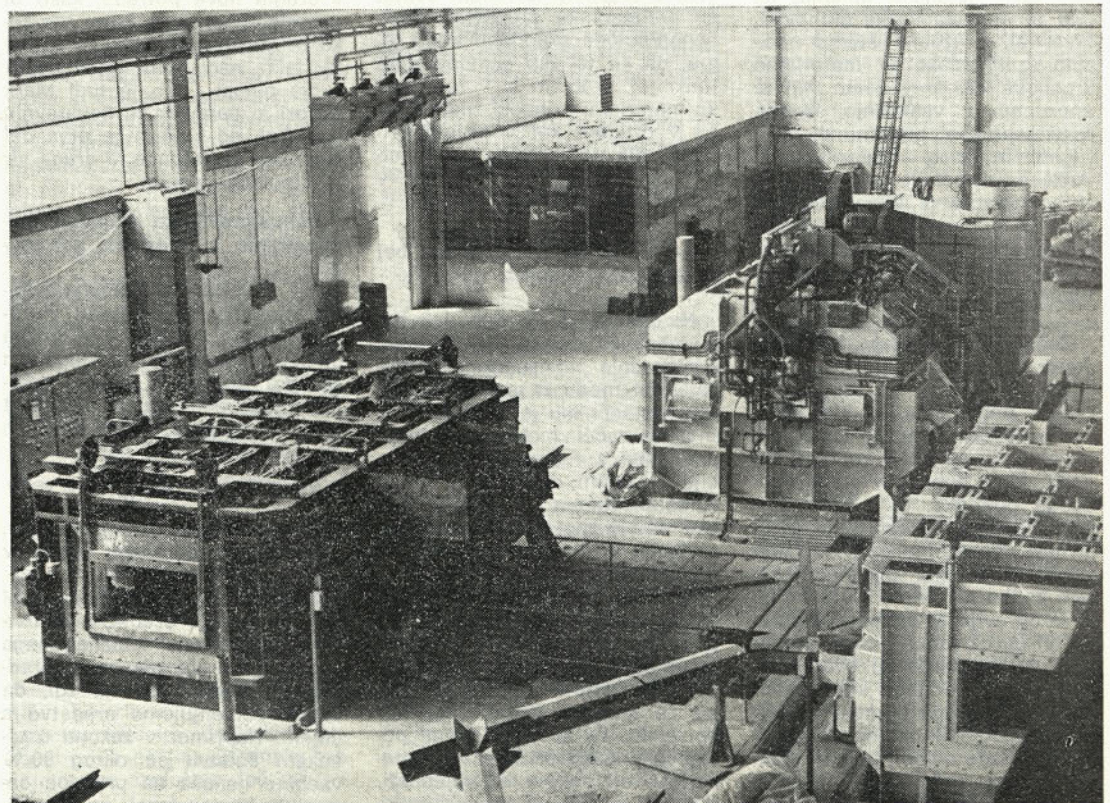
Nekdo je nekoč dobro povedal, da ljudje napačno ocenjujejo diktatorje, misleč, da je njim glavna naloga priti do dobre hrane, starih vin, lepih deklet, zlata in podobno. Vse to je pomembno, toda oni želijo priti do nečesa bolj pomembnega. To je resnično dosti težje doseči, toda ko se doseže se več ne spušča tako lahko iz rok. To je tista velika oblast nad ljudmi, oblast, ki razpolaga z dušami in telesom svojih ljubljencev. Nekaj je tudi v tistem znanem Saint-Justovem izreku, da vsaka oblast kvari, a Jahu Acton je dodal: »Absolutna oblast, absolutno kvari«. Prav zaradi tega je samoupravljanje izredno humana zadeva, ki omejuje in onemogoča takšne »kratofemike« in »kratofemike« (tisti, ki uživajo in tisti, ki so naklonjeni oblasti).

Kateri premiki v družbi so ti, ki bi lahko pripeljali do manjšega vpliva negativnih motivov?

Zmanjšanje razkoraka med zapisanim in realiziranim. Zaradi tega bodo trpeli normativno, ker je večina rešitev idealna, naivna, brez skrbi o ljudski psihologiji. Spomnimo se tudi na Kardelja, ki pravi, da ljudje niso angeli brez peruti. Človek je zmožen tudi najmanjšo moč zlorabiti. Ravno to je ustvarilo psihologijo šalterja. Toda spreminjala se bo tudi ideologija. Ni samo slučaj, da se tudi program naše partije spreminja. Vse to je dokaz, da se z motivi vsi ukvarjamo. S svojimi in tujimi.

Vlado Rajić — Vjesnik
(prevedel Rajko M.)

tako? SIS je odločil, toda dobre ceste niso odvisne od SIS, temveč od gradbenega podjetja. To pa je realizacija odločitve, ki z

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu aprilu. Kolona indeks v tabeli I prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta v primer-

javi s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta in odnos dosežene proizvodnje v primerjavi z letnim planom p oslovanja 1981.

I. Dinamika proizvodnje — indeksi fizičnega obsega

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	PLAN 1981		DOSEŽENO				INDEKS			
		IV.	I.—IV.	1980		1981		1981/1980		1981	
				IV.	I.—IV.	IV.	I.—IV.	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TOZD TOVARNA GLINICE											
— Al hidrat Al 203	t	9.169	35.009	10.017	39.312	11.600	36.816	116	94	126	105
— Kalcinirana glinica	t	8.700	34.600	8.045	34.694	8.736	34.195	109	99	100	99
— Prodani hidrat	t	300	1.920	585	4.846	532	2.545	91	53	177	133
— Skupaj (kalc. gl. + prod. hydr.)	t	9.000	36.520	8.630	39.540	9.268	36.740	107	93	103	101
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA											
— Elektrolit. Al — hala A	t	1.656	6.623	1.637	6.628	1.693	6.731	103	102	102	102
— Elektrolit. Al — hala B	t	2.046	8.184	2.068	8.274	2.089	8.339	101	101	102	102
— Anodna masa	t	2.312	9.246	2.541	9.528	2.294	7.975	90	84	99	86
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA											
— E aluminij	t	190	1.030	384	1.115	226	1.063	59	95	119	103
— Al formati	t	1.769	6.864	1.488	7.916	1.572	7.196	106	91	89	105
Zlitine: gnetne	t	500	2.015	504	1.918	550	2.144	109	112	110	106
— livarske	t	1.350	5.160	1.476	4.595	1.541	5.072	104	110	114	98
Predzlitine: — dom. poraba	t	88	354	85	302	84	321	99	106	95	91
— prodaja	t	—	10	5	67	—	17	—	25	—	170
Drogi za kline	t	10	38	24	95	7	52	29	55	70	137
Livarna skupaj	t	3.907	15.471	3.966	16.008	3.980	15.865	100	99	102	103
— Pretapljanje	t	50	297	87	330	76	118	87	36	152	40

TOZD TOVARNA GLINICE

V mesecu aprilu smo proizvedli 11.600 ton Al hidrata — Al 203, kar je 2.431 ton več kot smo predvideli v letnem planu poslovanja (indeks 126) in 1.583 ton več kot isti mesec preteklega leta (indeks 116).

Proizvodnja kalcinirane glinice je v primerjavi z načrtovano večja za 35 ton (indeks 100). Skupna proizvodnja (kalcinirana glinica in prodani hidrat) je v tej TOZD odvisna od trenutnih možnosti prodaje in tako smo v prvih mesecih tega leta proizvedli 33 % več hidrata in 1 % manj kalcinirane glinice kot je predvideno v letnem planu poslovanja.

Iz tabele II. je razvidno, da je pri proizvodnji Al hidrata Al 203 v prvih štirih mesecih večja poraba boksita (indeks 102) in NaOH 100 % (indeks 108). Poraba pare, el. energije in žganega apna pa je manjša od planirane.

Pri proizvodnji kalcinirane glinice smo presegli porabo tekočega goriva — mazuta za 1 % in pare za 7 %, poraba ostalih surovin pa je manjša pri Al fluoridu za 57 % in el. energiji za 25 %.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

V elektrolizi A smo v aprilu proizvedli 1.693 ton el. aluminija, kar je za 37 ton oz. 2 % več kot smo predvideli v letnem planu poslovanja in za 56 ton več kot isti mesec preteklega leta (indeks 103).

V elektrolizi B smo proizvedli 2.089 ton elektrolitskega aluminija in s tem presegli planirano proizvodnjo za 43 ton oz.

2 %. Proizvodni rezultat obeh elektroliz v mesecu aprilu je višji za 80 ton oz. 2 % od predvidenega v letnem planu poslovanja. Kumulativna proizvodnja elektrolize A in B je 15.070 ton in presega plan za 263 ton (indeks 102).

Poraba surovin v hali A je v obdobju I—IV večja od planiranih pri kriolitju (indeks 102) in Al fluoridu (indeks 110). Odstopanja oz. prekoračitve so tudi v hali B pri kriolitju (indeks 114), poraba glinice je enaka planirani, anodne mase je porabljeno 95 %, Al fluorida 90 % in el. energije 99 %.

Proizvodnja anodne mase je v aprilu 2.294 ton in je za 18 ton manjša od planirane (indeks 99). Kumulativna proizvodnja je 7.975 ton in je prav tako manjša za 1.271 ton oz. 14 % od predvidene v letnem planu poslovanja. Doseženi normativi porabe surovin so v obdobju I—IV višji samo pri el. energiji (indeks 112), poraba petrolkoks in katranske smole je enaka 100 %, poraba mazuta pa je manjša za 28 %.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

V livarni smo v mesecu aprilu proizvedli 3.980 ton različnih livarniških proizvodov, kar je za 73 ton več kot smo planirali oz. 2 %. V primerjavi z istim mesecem preteklega leta smo prav tako proizvedli 14 ton več livarniških proizvodov (indeks 100).

Proizvodni program odstopa od planiranega v aprilu pri proizvodnji E aluminija (indeks 119), gnetnih zlitin (indeks 110) in livarskih zlitin (indeks 114).

II. Pregled porabljenih najvažnejših surovin na enoto proizvoda

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	PLAN 1981	DOSEŽENO		INDEKS	
			IV.	I.—IV.	4:3	5:3
TOZD TOVARNA GLINICE						
Al hidrat — Al 203						
— Boksit	t *	2.430	2.284	2.474	94	102
— NaOH — 100 %	t *	0,08473	0,06157	0,09118	73	108
— Para	t	4.450	3.61810	4.43174	81	100
— El. energija	kWh	340,673	274,886	325,580	81	96
— Apno	t	0,0488	0,02074	0,02609	42	53
Kalcinirana glinica						
— Tekoče gorivo	t	0,12116	0,12263	0,12182	101	101
— Para	t	0,04363	0,04579	0,04679	105	107
— Al fluorid	t	0,00026	0,000126	0,000111	48	43
— El. energija	kWh	40,800	30,931	30,799	76	75
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolit. Al — hala A						
— Glinica	t	1,920	1,92008	1,91995	100	100
— Anodna masa	t	0,580	0,57625	0,56633	99	98
— Kriolit	t	0,035	0,03447	0,03581	98	102
— Al fluorid	t	0,035	0,04336	0,03868	124	110
— El. energija	kWh	17,929	17,905	18,007	100	100
Elektrolit Al — hala B						
— Glinica	t	1,920	1,91975	1,91985	100	100
— Anodna masa	t	0,570	0,56287	0,54252	99	95
— Kriolit	t	0,035	0,03471	0,03987	99	114
— Al fluorid	t	0,035	0,03447	0,03149	98	90
— El. energija	kWh	17,357	17,146	17,261	99	99
Anodna masa						
— Petrolkoks	t	0,67165	0,67240	0,66998	100	100
— Katranska smola	t	0,338015	0,33758	0,33745	100	100
— El. energija	kWh	145	148	162	102	112
— Mazut	t	0,0048	0,00376	0,00344	78	72
* programiran normativ						

Proizvodnja Al formatov je dosežena 89 %, predzlitin za domačo porabo pa 95 %.

Dosežena proizvodnja v prvih štirih mesecih je 15.865 ton in presega planirano za 394 ton oz. 3 %. V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta pa je manjša za 143 ton (indeks 99).

Dragica LESKOVAR

Zakaj še ne ugotavljamo z delom pridobljenih zmožnosti?

DS TOZD in DSSS so na svojih sejah sprejeli spremembe Pravidnika o delovnih razmerjih, s katerimi so uvedli možnost ugotavljanja z delom pridobljenih zmožnosti. »Če se na objavljena dela, za katera je mogoče ugotavljati z delom pridobljene zmožnosti prijavijo kandidati, ki ne izpolnjujejo zahtev strokovne izobrazbe, izpolnjujejo pa pogoje za ugotavljanje z delom pridobljenih zmožnosti, organizira Kadrovska socialna služba ugotavljanje z delom pridobljenih zmožnosti«.

1. Kaj je »z delom pridobljena zmožnost«?

Z delom pridobljena zmožnost je tista pridobljena strokovnost ter razvite spretnosti in psihofizične sposobnosti, ki si jih je delavec pridobil oziroma razvil zlasti z uspešnim opravljanjem del oziroma nalog in s trajnim izobraževanjem ob delu ter je z doseženimi delovnimi uspehi dokazal, da je usposobljen za opravljanje teh del oz. nalog (glej Zakon o združenem delu — 2 alineja 20. člena, člen Pravidnika o razvidu del oz. nalog v TOZD oz. DSSS). Medtem, ko si delavec lahko pridobi strokovno izobrazbo le s šolanjem na ustrezni izobraževalni organizaciji, ki izobražuje za določeno stroko, dela, poklic, pa se lahko delovna zmožnost pridobi z večletno prakso opravljanja določenih del oz. nalog. Tako pridobljeno znanje pa mora seveda dopolnjevati v raznih oblikah izobraževanja ob delu, to je ob delu, ki ga praktično opravlja. Taka pridobljena usposobljenost pa mora biti tudi dokazana z delovnimi uspehi, dose-

ženimi pri opravljanju takšnega dela v TOZD oz. DSSS. V TOZD lahko ugotavljajo delavčeve z delom pridobljene zmožnosti, mu izdajo pismeno potrdilo, ki v tem primeru nadgmešči šolsko spretnost. To potrdilo pa velja le za točno določena dela oz. naloge in le v tisti TOZD, ki je preizkusila delavčeve z delom pridobljene zmožnosti.

»Odbor za kadrovske splošne zadeve izbere za opravljanje objavljenih del kandidata izmed delavcev, ki izpolnjujejo zahteve po strokovni izobrazbi ali so z delom pridobili zmožnost opravljanja tako delo« (3. člen sprememb oz. novi 27/1 člen Pravidnika o delovnih razmerjih).

2. Delavci, ki so si z delom pridobili zmožnost opravljanja določena dela, lahko opravljajo le tista dela oz. naloge, ki so posebej določena v razvidu

Da bi lahko začeli izvajati spremembe Pravidnika o delovnih razmerjih, je potrebno določiti dela oz. naloge v TGA, ki jih lahko opravljajo delavci, ki ne izpolnjujejo pogojev strokovne izobrazbe, vendar pa jim po določenem postopku priznavamo, da so si z delom pridobili sposobnost opravljanja ta dela.

Ker gre pri določanju teh del oz. nalog za spreminjanje razvida del oz. nalog, je potrebno celoten postopek izvesti v skladu s Pravidnikom o razvidu del oz. nalog (7., 8., 9. in 10. člen).

Postopek za določitev del oz. nalog, ki jih lahko opravljajo delavci, ki so si z delom pridobili zmožnost opravljanja ta dela, mora potekati v vseh TOZD enako.

V KSS smo predlagali naslednji postopek:

1. Osnutek kriterijev, ki bi jih morali upoštevati pri določanju del oz. nalog, obravnava kolegij ter usklajen predlog posreduje Odboru za gospodarjenje TGA. Odbor predlog potrdi.

2. Direktor TOZD oz. sektorja pripravi skupaj s Kadrovske socialne službe in Sektorjem za plan, organizacijo in AOP predlog dopolnitve razvida del oz. nalog.

3. Direktor TOZD predlaga Odboru za gospodarjenje TOZD, da izvede postopek za dopolnitev razvida del oz. nalog TOZD oz. DSSS v skladu s Pravidnikom o razvidu del oz. nalog. V javni obravnavi obravnava in vskladi predlog Odbor za gospodarjenje TGA.

4. Po končanem postopku sprejme DS TOZD usklajen predlog dopolnitve razvida del oz. nalog.

3. Predlog kriterijev, ki bi jih morali upoštevati pri določanju omenjenih del oz. nalog

1. Dela oz. naloge, kjer se zahteva z zakonom ali drugimi predpisi določena strokovna ali posebna usposobljenost, lahko opravljajo le delavci, ki izpolnjujejo pogoj strokovne izobrazbe.

2. Dela oz. naloge z visoko, višjo in srednjo strokovno usposobljenostjo, kjer lahko pridobimo dovolj strokovno usposobljenega kadra.

3. Dela oz. naloge individualnih poslovnih delavcev in dela s posebnimi pooblastili.

4. Strokovna dela oz. naloge, ki zahtevajo specifičen poklic.

5. Dela, kjer je alternativno določena zahtevana strokovna izobrazba (velja le za TOZD Proizvodnjo v primeru, da ne bodo odpravljene alternative).

4. Predlog, da se naj uvedejo alternative zahtevane izobrazbe za vsa dela v TGA, je v nasprotju s sprejetimi spremembami Pravidnika o delovnih razmerjih

Alternative rešujejo enako problematiko kot z delom pridobljene zmožnosti. Reševanje kadrovske problematike z alternativami ni predvideno niti v Zakonu o delovnih razmerjih niti v naših samoupravnih aktih. V primeru, da bi predlog o alternativah sprejeli, pa moramo sprejeti dopolnitev Pravidnika o delovnih razmerjih ter določiti, da spremembe veljajo le za tista dela oz. naloge, kjer ni alternativ, saj bo drugače prišlo do prevelikih negativnih posledic za TOZD: padec strokovnosti, zmanjševanje že sedaj minimalnega interesa za izobraževanje, zmanjševanje kvalitete dela, zmanjševanje že sedaj minimalnega poznavanja predpisov iz varstva pri delu.

Potrebno bi bilo tudi točno določiti, za katera dela pridejo v poštev alternative (čeprav je, zaradi ogromnega števila delavcev, ki ne izpolnjujejo pogojev zahtevane strokovne izobrazbe, pritisk, da se alternative uvedejo za praktično vsa dela oz. naloge v TGA).

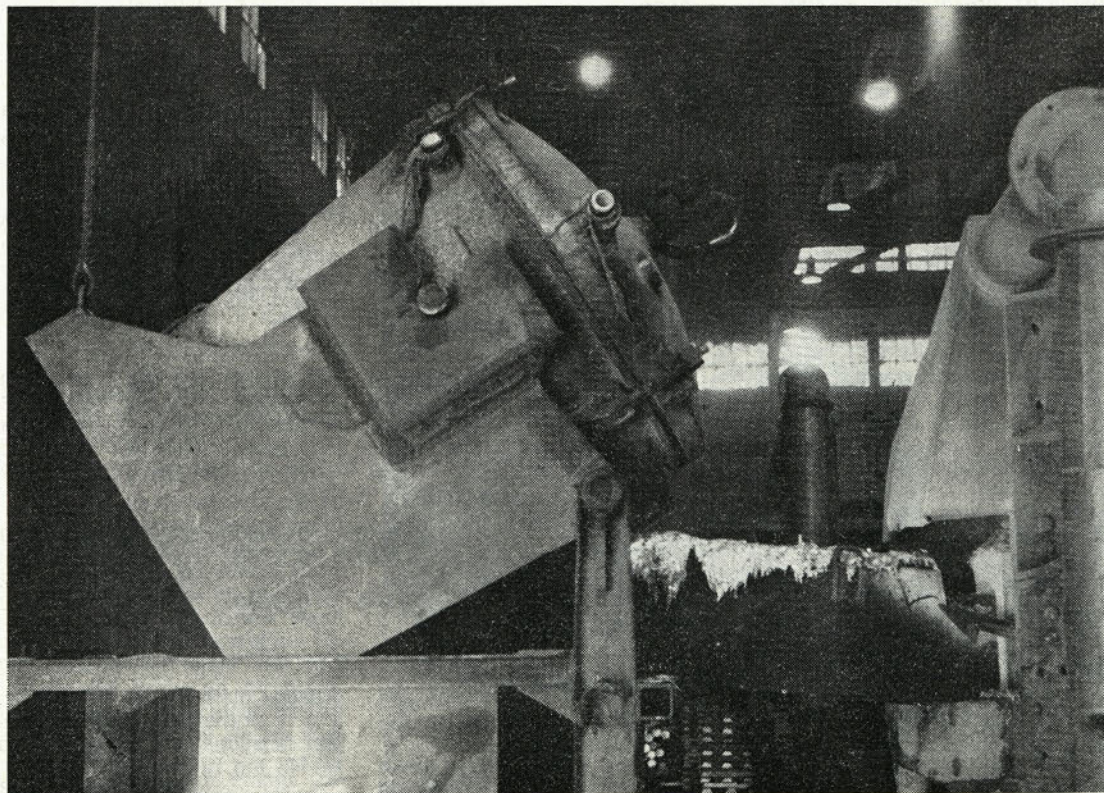
5. Negativno mnenje članov poslovnega sestanka

V KSS smo pripravili osnutek kriterijev, ki bi jih morali upoštevati pri določanju omenjenih del oz. nalog ter jih posredovati članom poslovnega sestanka 16. 3. 1981. Člani poslovnega sestanka bi naj na kriterije posredovali svoje pripombe, predlog pa bi potem posredovali v obravnavo samoupravnim organom TOZD in DSSS.

Člani poslovnega sestanka so predlog obravnavali 6. 4. 1981, 18. 4. 1981 in 20. 4. 1981. Ker ni bilo doseženo enotno mnenje vseh članov poslovnega sestanka (direktor TOZD Proizvodnja se ni strinjal z razporejanjem delavcev na osnovi ugotavljanja z delom pridobljenih zmožnosti, temveč je vztrajal na alternativni strokovni izobrazbi) je bila imenovana arbitražna komisija v sestavi: Vuk Janko, Resnik Branko in Čas Ivica. Naloga arbitražne komisije je, da pripravi predlog rešitve, ki je notem obvezna za vse člane poslovnega sestanka. Rok do kdaj mora arbitražna komisija končati svoje delo, ni določen.

Kadrovske socialne službe so posredovale predlog v obravnavo samoupravnim organom takoj, ko bo znano stališče članov poslovnega sestanka.

B. GLAZER

Če plačam, hočem tudi vedeti, kaj za to dobim

Sem oseba, ki hitro kaj vpraša in tudi pričakuje odgovor, zato se mi zdi, da bo naslednji sestanek spodbuda vsem, ki so dolžni odgovor na kakršno koli vprašanje.

DO želim seznaniti s področji dela DPO, ker je ravno na račun teh del postavljeno veliko vprašanj.

Prvo področje dela — administratorja in tajnika DPO je plačano; drugo področje dela — predsednik IO KOOS pa je voljena funkcija, katera pa terja veliko časa in ga morajo delavci v njegovi sredini nadomestiti.

Najprej bi kolektiv nasplošno seznanila, kaj je DPO v TGA, saj imam občutek, da nekateri vodilni delavci in bivši funkcionarji tudi ne poznajo teh del, kaj šele delavec, ki je zašel v te prostore, kjer se odvija ta dejavnost, le po naključju.

1. KOOS v TGA je sestavljena iz 8 OOS po TOZD in DSSS, ta ima IO KOOS pri katerem je 8 komisij, 2 aktiva in 2 sekciji. Vsi delavci DO so člani OOS in so tudi večina člani obeh oblik samopomoči pri KOOS TGA.

2. ZKS TGA je sestavljena iz 8 OOKS po TOZD in DSSS, katere imajo po poslovniku o delu tudi koordinacijo, ki je sestavljena iz sekretarjev in članov OK ZKS Ptuj, udeležijo pa se je tudi predsedniki ostalih družbeno političnih organizacij — 188 članov.

3. ZSMS TGA je sestavljena enako kot OOKS in ima približno 500 članov.

4. ZB NOV TGA pa ima 33 članov.

Vse štiri organizacije imajo svoje programe dela, ki so ovrednoteni za leto 1981 z 295 milijoni od katerih bodo dobile približno 200 milijonov za svoje dejavnosti v tem letu. Vsi ti pro-

grami pa imajo poleg akcijskih nalog tudi politične, humane, zajemajo življenjski standard delavca (OD, rekreacija, socialne pomoči itd.). Vsak član naše družbe naj bi poznal te naloge in programe ter jih tudi pomagal izpolnjevati.

Iz vsega zgornjega logično sledi tudi delo, zato bom na kratko opisala nekatere naloge treh delavcev kot sem jih že naštel:

Tajnik DPO

— Zbiranje materiala in priprava za sestanke, pisanje zapisnikov pri IO KOOS, koordinaciji sekretarjev OOKS, po potrebi pri komisijah in društvih;

— Sestavljanje in tipkanje — vabil, zapisnikov, dopisov v zvezi z nalogami iz zapisnikov, odgovori na razne prošnje in dopise;

— Koordinacija med DPO, na raznih proslavah in prireditvah, organizacija (vabila, čestitke, priprava cvetja, srečanja);

— Pomoč pri pripravi finančnih planov, akcijah, razgovori z zunanjimi sodelavci (v glavnem po telefonu), sprejem gostov;

— Fotokopiranje raznih materialov in arhiviranje za celotne DPO.

Administrator DPO

— Pisanje naročilnic, potnih nalogov, prinašanje pošte, oprema računov z nalogi za izplačilo, pisanje nalogov za izplačilo iz sklada tovariške samopomoči, spominska darila upokojencev, vse zgoraj naštetu se vpisuje v knjige in delovodnik — vodi se evidenca porabljenih sredstev;

— Vodenje seznamov zadolžitvev in podpisovanje razdolitvenih izjav pri odhodu delavcev iz DO, fotokopiranje seznamov, lepljenje plakatov na oglasne deske;

— Frankiranje pošte in evidenca prispele in odposlane pošte (delovodnik);

— Prodaja izkaznic, kart, naročanje avtobusov pri Certusu za pevce, godbo, izlete, pisanje obračunov sekcij in sezname komisij;

— tipkanje za potrebe komisij in sekcij (največ športne komisije).

Predsednik IO KOOS TGA

— Pregled in seznanitev z materiali za seje IO KOOS ter vodenje sej;

— Udeležba na sejah OSS Ptuj, koordinaciji SOZD UNIAL, koordinaciji sekretarjev, pomembnejši sestanki DPO v DO IMPOL, republiških in zveznih sestankov in posvetov DPO TGA, strokovni kolegiji ter delavsko samoupravljanje;

— Koordinacija del s predsedniki komisij in sekcij o porabi sredstev in zadolžitvev okrog akcij in sklepov KOOS;

— Udeležba na proslavah, prireditvah ob jubilejih (občinskih), pomembnejših športnih igrah (medobčinskih in Aluminijadi);

— Politične akcije — kontaktiranje s strokovnimi službami

(FRS, Plan, KSS) v zvezi s pripravo materialov za KOOS;

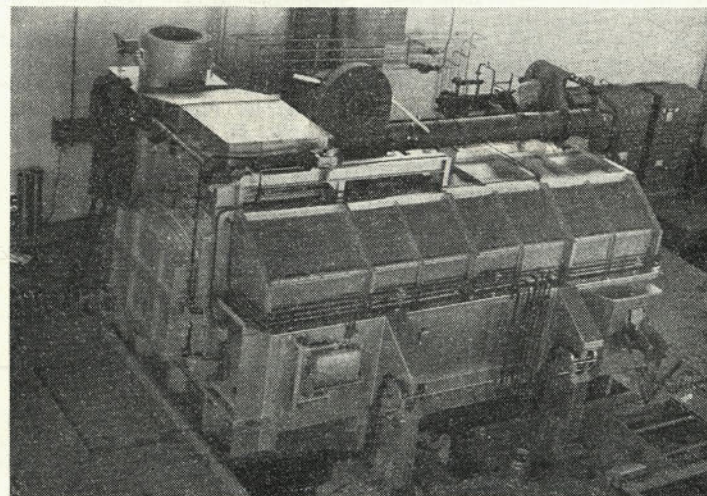
— Priprava sej KOOS TGA in izvajanje njenih sklepov skupaj s predsedniki komisij in aktivov (odgovarja za izvršitev);

— Kontaktiranje z delavci DO v zvezi z različnimi problemi, kontaktiranje s strokovnjaki raznih področij v zvezi z nalogami sindikata in tudi navzven z novinarji.

Vse te naloge in še druge, ki se ne dajo opisati, se pa pojavljajo sproti od akcije do akcije, povzročajo veliko angažiranosti in odgovornosti ne samo teh treh delavcev, temveč še vseh voljenih v razne organe DPO, če želijo, da se programi, ki so zastavljeni redno izpeljujejo, da o političnih akcijah ne govorim, koliko dobre volje in živcev je potrebno, da ideje postanejo resničnost.

Dobrega gospodarja pa tudi ob velikem kupu denarja glava boli.

ANA

Disciplinski ukrepi

1. Fišer Franc, mat. št. 2373, ni prišel na delo, oz. na delih oz. nalogah v vinjenem stanju, izrečen ukrep — javni opomin, plačilo pavšalne v znesku 10 % neto OD,

2. Jernejšek Zdravko, mat. št. 4478, zapustil dela oz. naloge in odšel domov, izrečen ukrep — opomin,

3. Lončarič Vlado, mat. št. 4724, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin, plačilo pavšalne v znesku 30 % neto OD,

4. Fekonja Ivan, mat. št. 4982, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 2.000 din,

5. Milorad Urukalo, mat. št. 5609, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, plačilo pavšalne v znesku 2.000 din,

6. Zajšek Rudolf, mat. št. 5648, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 40 % neto OD,

7. Taciga Milan, mat. št. 4900, neopravičeno prihajal in odhajal z dela v premakljivem delovnem času in si nabral manjko ur, izrečen ukrep — javni opomin, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 16 % neto OD,

8. Fajfarič Franc, mat. št. 5422, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opo-

min, plačilo 40 % pavšalne odškodnine od neto OD,

9. Duško Sarkičević, mat. št. 5348, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % neto OD,

10. Križanec Franc, mat. št. 5642, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 24 % neto OD,

11. Jazbec Slavko mat. št. 5229, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — opomin, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 5 % neto OD,

12. Šori Alojz, mat. št. 4230, hotel odnesti iz delovne organi-

zacije 4 kg aluminija, izrečen ukrep — javni opomin,

13. Martin Breg, mat. št. 3036 in Avgust Bauman mat. št. 4903, povzročila nered in pretep v delovni organizaciji, izrečen ukrep — Breg Martinu javni opomin, Avgustu Baumanu, mat. št. 4903, denarna kazen, in sicer 10 % neto OD,

14. Krešimir Gabaj, mat. št. 5317, ni upošteval navodil zdravnik, izrečen ukrep — javni opomin,

15. Jože Sakelšek, mat. št. 5646, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 40 % neto OD,

A. Š.

Nesreče pri delu

	Na delu	Na poti	Skupaj
TOZD GLINICA	—	3	3
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA	9	—	9
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA	4	—	4
TOZD VZDRŽEVANJE	4	1	5
TOZD PROMET	1	—	1
DS SKUPNIH SLUŽB	1	—	1
SKUPAJ:	19	4	23

VZROKI:

veja, žel. konstrukcija, pokrov avtoklavov, lomilec skorje, izolacijska opeka, jeklena spona, kolo, al. odlitki, črpalni lonec, el. celica, orodje — kladio, odlitek sive litine, stopnišče, kolo s pomožnim motorjem in osebni avtomobil.

TOZD GLINICA

1. Dobnik Anton, mat. št. 2817, iz TOZD Glinica — beli del, se je poškodoval 8. aprila. Ponesrečenec se je peljal z osebnim avtomobilom iz službe. Na cesti Ptuj—Kidričevo pred križiščem s cesto Njiverce — Gerečja vas je z nasprotne strani pripeljal osebni avto, ki je prehiteval neko vozilo. Prišlo je do čelnega trčenja osebnih avtomobilov. Ponesrečenec je utrpel hude telesne poškodbe. Odpeljan je bil v bolnico Ptuj.

2. Simič Danko, mat. št. 5468, iz TOZD Glinica — rdeči del, se je poškodoval 3. aprila. Ponesrečenec se je s kolesom s pomožnim motorjem peljal iz službe. V vasi Kungota se mu je v

zadnje kolo zapletla jeklena vrv in padel je po cestišču. Utrpel je močne odrgnine po levi strani obraza, kolena leve noge ter obeh rok.

3. Avguštin Anton, mat. št. 3153, iz TOZD Glinica — beli del, se je poškodoval 11. aprila. Ponesrečenec se je peljal s kolesom s pomožnim motorjem iz službe. Na makadamski cesti Ptujška gora — Slape je s prednjim kolesom zapeljal v vrezlino od tovornjaka, zgubil oblast nad vozilom ter padel. Pri padcu si je poškodoval zapestje leve roke.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Sluga Marjan, mat. št. 4703 iz TOZD Proizvodnja aluminija, se je poškodoval 1. aprila. Ponesrečenec je prebijal el. celico s pnevmatskim prebijalcem. Ko je končal z delom si je na poškodovanem tlaku zvil levo nogo v gležnju.

2. Sagadin Anton, mat. št. 2728, iz TOZD Proizvodnja aluminija — pralci plinov, se je poškodoval 1. aprila. Ponesrečenec je šel po stopnicah do črpalke za vodo, da bi dolil olje, na stopnicah pa mu je spodrsnilo in je padel ter si zvil levo nogo v gležnju.

3. Moravec Franc, mat. št. 4214, iz TOZD Proizvodnja aluminija, hala A, se je poškodoval 11. aprila. Ponesrečenec je na el. celici št. 207 vstavljal črpalno cev, ko jo je hotel spojiti z loncem, se je opeknel na vročem loncu v zapestju desne roke.

4. Murko Miroslav, mat. št. 3801, iz TOZD Proizvodnja aluminija, Hala B, se je poškodoval 13. aprila. Ponesrečenec je pri sestopu s pnevmatskega prebijalca skorje z nogo zadel v pri-

ključne cevi ter padel in si poškodoval zapestje leve roke.

9. Ranfl Peter, mat. št. 2775, iz TOZD Proizvodnja aluminija, Hala A, se je poškodoval 21. aprila. Ponesrečenec je dodajal sodo na 309 celici. Pri tem je prišlo do reakcije z vležno sodo in talino tako, da je ponesrečenec dobil poškodbo po očeh in obrazu.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

1. Princ Janez, mat. št. 2030, iz TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 6. aprila. Ponesrečenec je na paleto zlagal al. odlitke ϕ 120 x 1300. Med delom mu je eden od kosov zdrsnil ter mu poškodoval dva prsta desne roke-kazalec in sredinec.

2. Petrovič Ivan, mat. št. 5721, iz TOZD Predelava aluminija, se je poškodoval 12. aprila. Ponesrečenec je zlagal 5 kg hlebčke na paleto pri livnem stroju, ki je bila na viličarju, ko pa je sodelavec spustil paleto na tla, mu je ta stisnila prste desne roke.

3. Vinko Ivan, mat. št. 4406, iz TOZD Predelava aluminija, se je poškodoval 14. aprila. Ponesrečenec je pokril 1 A mešalnik z el. aluminijem iz loncev za prevoz. Ker je prišlo do zamašitve iztočne odprtine je pri večjem nagibu lonca izbruhnila večja količina tekočega aluminija in brizgnila na okrog, obenem ponesrečenca za čevljev desne noge.

4. Brglez Ivan, mat. št. 4094, iz TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 24. aprila. Ponesrečenec je pri livnem stroju odmetaval al. hlebčke na paleto. Med delom mu je kos zdrsnil in ga udaril po palcu desne roke.

TOZD VZDRŽEVANJE

1673, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 6. aprila. Ponesrečenec se je peljal na delo s kolesom. V naselju Velika Nedelja je na makedamskem cestišču padel ter si poškodoval prste desne roke.

2. Sakelšek Marjan, mat. št. 5544, iz TOZD Vzdrževanje, strojno, se je poškodoval 2. aprila. Pri zlaganju jeklenih spon mu je ena padla na levo roko ter mu poškodovala kazalec leve roke.

3. Arnuš Franc, mat. št. 4661, iz TOZD Vzdrževanje — gradbeno, se je poškodoval 17. aprila. Ponesrečenec je odstranjeval oblogo v kalci peči. Med delom se je nad njim vsula obloga izolacijske opeke, ponesrečenec je sunkovito odskočil pri tem mu je padla čelada z glave, kos obloge pa ga je udaril po temenu in mu presekal kožo.

4. Posedi Srečko, mat. št. 5540, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 28. aprila. Ponesrečenec je podlagal podvozje lomilca skorje, ki ga je predhodno dvignil z dvigalko. Med podlaganjem je podvozje zdrsnilo po nastavku dvigalke in ponesrečenca stisnilo za palec leve roke med podlago in podvozje.

5. Lončarič Drago, mat. št. 3067, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 24. aprila. Pri prestavljanju avtoklavnih pokrovov je nerodno stopil, pri čemer je zgubil ravnotežje. Pri padcu mu je padel pokrov po kolenu desne noge. Utrpel je močan udarec in odrgnine.

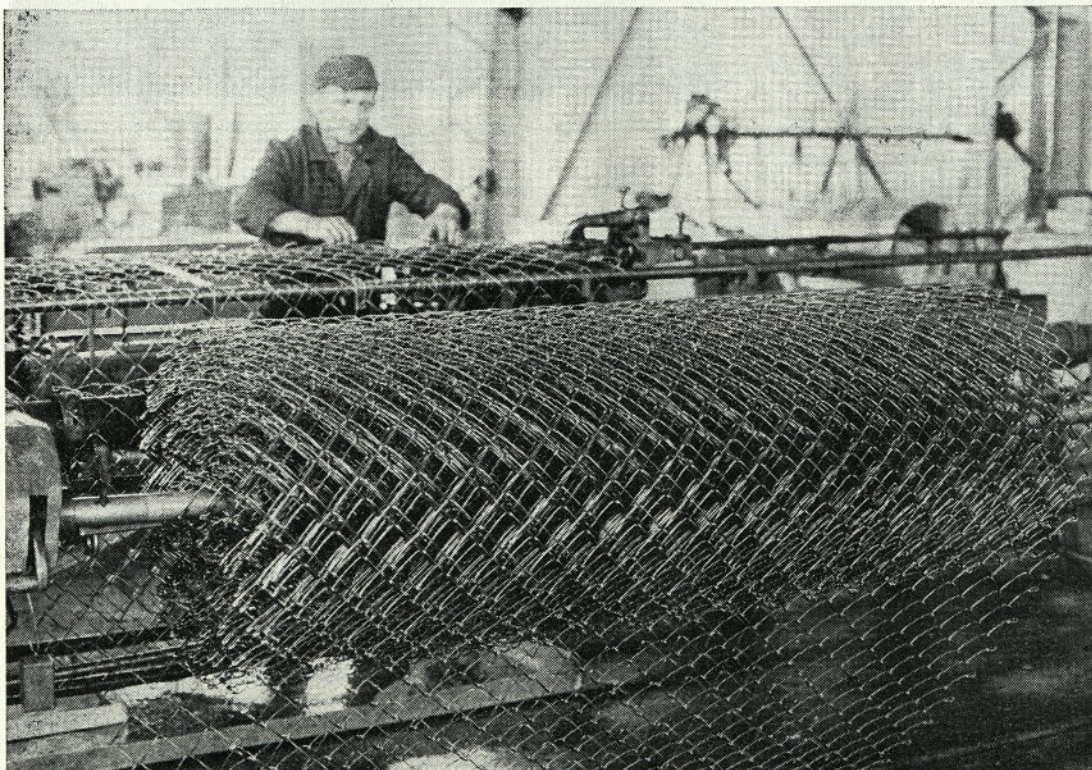
TOZD PROMET

1. Koderman Jakob, mat. št. 3420, iz TOZD Prometa — cestnega, se je poškodoval 14. aprila. Ponesrečenec je popravil zavorni sistem na tovornem avtomobilu TAM 6500. Po končanem opravi se je nenadoma zravnil in se z glavo udaril v prečko nosilca želez. konstrukcije. Dobil je poškodbe na glavi in bil poslan v ptujsko bolnico.

DS SKUPNIH SLUŽB

1. Hudžar Franc, mat. št. 2416, iz DS Skupnih služb — gozdna skupina, se je poškodoval 9. aprila. Pri čiščenju gozda t.j. pri nošenju vej ga ta oplazila po obrazu. Ponesrečenec je utrpel lažje poškodbe ob desnem očesu.

Frančka Zajšek

ZAHVALI

Ob odhodu iz delovnega kolektiva TOZD LLBK TRBOVLJE, se vsem sodelavcem zahvaljujem za sodelovanje in pomoč pri delu.

Vsem skupaj želim mnogo delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Alojz Vajdič

Ob odhodu v pokoj se lepo zahvaljujem vsem sodelavcem cestnega prometa, osnovni organizaciji sindikata, vodstvu TOZD Promet ter vsem, ki ste sodelovali pri izročnem mi darilu.

Želim vam mnogo nadaljnjih uspehov. Hvala.

Ludvik MESARIČ

Desete jubilejne igre v Titogradu

Desete jubilejne igre aluminijašev so za nami. Delovni organizaciji Impol in TGA sta nastopili skupaj kot ekipa SOZD Unial in nas razveselili s prvim mestom. Nastopilo je okrog 350 tekmovalcev iz vseh republik. Namesto daljšega članka, objavljamo rezultate vseh panog in končno razvrstitev.

TEKMOVALNI REZULTATI

1. maj 1981. leta

MALI NOGOMET

I skupina

Sevojno — Šibenik	2 : 2
UNIAL — Titograd	0 : 6
Titograd — Sevojno	4 : 2
Šibenik — UNIAL	2 : 3
Šibenik — Titograd	0 : 1
Sevojno — UNIAL	0 : 0

II skupina

Skopje — Niš	3 : 2
Mostar — Niš	7 : 2
Skopje — Mostar	2 : 0

ROKOMET

I skupina

Niš — Sevojno	27 : 17
Skopje — Sevojno	9 : 19
Niš — Skopje	22 : 14

II skupina

Šibenik — Mostar	22 : 19
Titograd — UNIAL	14 : 14
Mostar — Titograd	17 : 20
UNIAL — Šibenik	12 : 15
Šibenik — Titograd	10 : 10
UNIAL — Mostar	25 : 17

ODBOJKA

I skupina

Sevojno — Mostar	2 : 0
Šibenik — UNIAL	0 : 2
Mostar — Šibenik	0 : 2
UNIAL — Sevojno	0 : 2
Sevojno — Šibenik	2 : 0
UNIAL — Mostar	2 : 0

II skupina

Skopje — Titograd	2 : 1
Niš — Titograd	0 : 2
Skopje — Niš	2 : 0

NAMIZNI TENIS

I kolo

Titograd — Mostar	0 : 5
Niš — UNIAL	5 : 3
Skopje — Sevojno	4 : 5

II kolo

UNIAL — Skopje	1 : 5
Mostar — Niš	5 : 2
Šibenik — Titograd	5 : 0

III kolo

Niš — Šibenik	1 : 5
Skopje — Mostar	5 : 3
Sevojno — UNIAL	5 : 2

IV kolo

Mostar — Sevojno	(prek.)
Šibenik — Skopje	(prek.)
Titograd — Niš	1 : 5

ŠAH

I kolo

Titograd — Mostar	3,5 : 0,5
Niš — UNIAL	0,5 : 3,5
Skopje — Sevojno	0 : 4

II kolo

UNIAL — Skopje	3 : 1
Mostar — Niš	3 : 1
Šibenik — Titograd	0 : 4

III kolo

Niš — Šibenik	4 : 0
Skopje — Mostar	1 : 3
Sevojno — UNIAL	2,5 : 1,5

IV kolo

Mostar — Sevojno	1 : 3
Šibenik — Skopje	2 : 2
Titograd — Niš	4 : 0

V kolo

Skopje — Titograd	0 : 4
Sevojno — Šibenik	4 : 0
UNIAL — Mostar	2 : 2

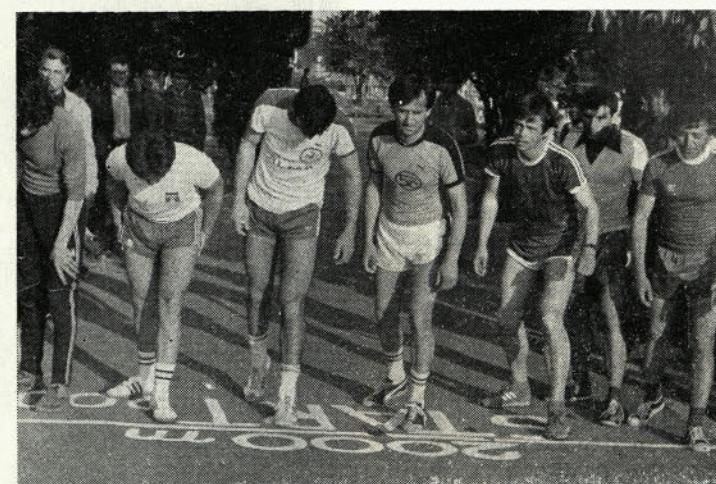
Rokometaši Uniala in Skopja pred tekmo

Posvet pred tekmo

Navijači Uniala

Mnogoboj — start teka na 200 m

Poravnava

Pri temeljnem sodišču v Mariboru, enoti v Ptuj sta na javni glavni obravnavi, opravljeni in zaključeni dne 12. 5. 1981 v kazenski zadevi pod lopr. št. K 191/81 v navzočnosti odvetnika Malek Franca iz Ptuja in prič Špolarja Janeza in Pešl Mirana iz Kidričevega, obdolženec Petrovič Franc in zasebni tožilec Horvat Vinko sklenila sledečo izvršljivo sodno

poravnavo:

obdolženec Petrovič Franc deloma priznava dejanje in krivdo, preključuje inkriminirane besede, opravičuje se zasebnemu tožilcu

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz polnilnice TOZD Vzdrževanje za darilo, ki me bo vedno spominjalo na iskreno tovarištvo v delovni skupini.

Prav tako se zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata TOZD Vzdrževanje za darilo in pogostitev ob upokojitvi.

Še nadalje vam želim mnogo delovnih uspehov, medsebojnega razumevanja in tovarištva.

Še enkrat iskrena hvala.

Ernest Vrečer

Horvat Vinko za te besede, obljublja da tega več ne bo ponovil, zahvaljuje se mu, da je odstopil od kazenskega pregona ter se obvezuje, da bo za stroške pooblaščenca zasebnega tožilca plačal do 1. 7. 1981 odvetniški pisarni AFMA iz Ptuja, stroške pooblaščenca v znesku 1.475,50 din, v kar sta všteta tudi sodna taksa za sodbo in tožbo ter poprečnina; prav tako bo do 1. 8. 1981 obdolženec plačal krajevni organizaciji rdečega križa Kidričevo 500.— din za človekoljubne namene. Ta poravnava je lahko objavljena v internem časopisu Aluminij v TGA Kidričevo.

Glede na to, da je obdolženec pristal na poravnavo in preklical inkriminirane besede ter se obvezal poravnati stroške, zasebni tožilec Horvat Vinko ne zahteva več kazenskega pregona in kaznovanja obdolženca, ne toliko zaradi njega, kot zaradi družine da ne bo prizadeta, pač pa predlaga zavrnitev tožbe in svojo zasebno tožbo z dne 14. 4. 1981 v celoti umika.

MALI NOGOMET

Titograd	9 točk
Skopje	7 točk
Mostar	5 točk
UNIAL	4 točke
Sevojno	3 točke
Niš	2 točki
Šibenik	1 točka

ROKOMET

Niš	9 točk
Šibenik	7 točk
Titograd	5 točk
Sevojno	4 točke
UNIAL	3 točke
Skopje	2 točki
Mostar	1 točka

ODBOJKA

Sevojno	9 točk
Skopje	7 točk
UNIAL	5 točk
Titograd	4 točke
Šibenik	3 točke
Niš	2 točki
Mostar	1 točka

NAMIZNI TENIS

Sevojno	9 točk
Skopje	7 točk
Šibenik	5 točk
Mostar	4 točke
UNIAL	3 točke
Niš	2 točki
Titograd	1 točka

Š A H

Titograd	9 točk
Sevojno	7 točk
UNIAL	5 točk
Mostar	4 točke
Niš	3 točke
Skopje	2 točki
Šibenik	1 točka

KEGLJANJE

UNIAL	9 točk
Šibenik	7 točk
Mostar	5 točk
Titograd	4 točke
Skopje	3 točke
Sevojno	2 točki
Niš	1 točka

STRELJANJE

UNIAL	9 točk
Šibenik	7 točk
Titograd	5 točk
Niš	4 točke
Sevojno	3 točke
Mostar	2 točki
Skopje	1 točka

ATLETSKI MNOGOBOJ

UNIAL	9 točk
Sevojno	7 točk
Titograd	5 točk
Mostar	4 točke
Šibenik	3 točke
Niš	2 točki
Skopje	1 točka

PIKADO

Šibenik	9 točk
Sevojno	7 točk
Mostar	5 točk
UNIAL	4 točke
Titograd	3 točke
Skopje	2 točki
Niš	1 točka

EKIPNI REZULTATI

1. UNIAL	51 točk
2. Sevojno	51 točk
3. Titograd	45 točk
4. Šibenik	43 točk
5. Skopje	32 točk
6. Mostar	31 točk
7. Niš	26 točk

ATLETSKI MNOGOBOJ

1. UNIAL	47 točk
2. Sevojno	35 točk
3. Titograd	34 točk
4. Mostar	33 točk
5. Šibenik	28 točk
6. Niš	23 točk
7. Skopje	17 točk

KEGLJANJE

1. UNIAL	397 kegljev
2. Šibenik	369 kegljev
3. Mostar	347 kegljev
4. Titograd	340 kegljev
5. Skopje	334 kegljev
6. Sevojno	307 kegljev
7. Niš	197 kegljev

STRELJANJE

1. UNIAL	1715 krogov
2. Šibenik	1668 krogov
3. Titograd	1556 krogov
4. Niš	1543 krogov
5. Sevojno	1439 krogov
6. Mostar	1364 krogov
7. Skopje	825 krogov

TEKMOVALNI REZULTATI

2. maja 1981. leta

MALI NOGOMET

Tekma za 5. in 6. mesto	
Sevojno — Niš	7 : 1
Tekma za 3. in 4. mesto	
UNIAL — Mostar	1 : 3
Finale	
Titograd — Skopje	13 : 1

ROKOMET

Tekma za 5. in 6. mesto	
UNIAL — Skopje	20 : 15
Tekma za 3. in 4. mesto	
Titograd — Sevojno	18 : 12
Finale	
Šibenik — Niš	20 : 22

ODBOJKA

Tekma za 5. in 6. mesto	
Šibenik — Niš	2 : 1
Tekma za 3. in 4. mesto	
Titograd — UNIAL	0 : 2
Finale	
Sevojno — Skopje	2 : 0

PIKADO

1. Šibenik	385 krogov
2. Sevojno	317 krogov
3. Mostar	312 krogov
4. UNIAL	298 krogov
5. Titograd	295 krogov
6. Skopje	251 krogov
7. Niš	200 krogov

NAMIZNI TENIS

Prekinjene tekme	
Titograd — Sevojno	3 : 5
Mostar — Sevojno	5 : 2

2. maj 1981. leta

V kolo	
Skopje — Titograd	5 : 3
Sevojno — Šibenik	5 : 2
UNIAL — Mostar	1 : 5

V kolo

Šibenik — UNIAL	5 : 0
Titograd — Sevojno	2 : 5
Niš — Skopje	1 : 5

VII kolo

Sevojno — Niš	5 : 1
UNIAL — Titograd	5 : 2
Mostar — Šibenik	5 : 4

Š A H

VI kolo	
Šibenik — UNIAL	0 : 4
Titograd — Sevojno	1,5 : 2,5
Niš — Skopje	2 : 2

VII kolo

Sevojno — Niš	3 : 1
UNIAL — Titograd	1,5 : 2,5
Mostar — Šibenik	4 : 0

aluminij

Izdaja delavski svet tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavlja: Janez Bedrač — predsednik, Franc Vreže, Lili Hojnik, Pavla Metličar, Viktorija Petauer, Ivan Obrar, Anton Zdravec, Franc Selinšek, Vera Peklar — odgovorna urednica — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. Ing. — Tiska in tehnično urejuje: Ptujška tiskarna, Ptuj — Člani kolektiva in upokojeanci dobivajo list brezplačno — Rokopisov in slik ne vračamo — Naklada 3.000 izvodov — Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za informacije pri IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975.